

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 10 (1933) 1987 KOVAS-MARCH 3

LIETUVOS KRIKŠČIONYBĖS METAI

2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA

Tel. (416) 275-4672

50 ct.

Tikinčiajai Lietuvai

Kasmet Kanados lietuviai vieną sekmadienį skiria Tikinčiajai Lietuvai, kurios gyventojų dauguma tebėra ištikimi Kristaus sekėjai bei išpažinėjai. Tiesa, visi tenyščiai lietuviai yra pavergti, visi neša tą patį sovietinės vergijos jungą, tačiau tikintiesiems tenka žymiai sunkesnis kelias. Jie, būdami ištikimi savo idealams, negali garbinti ateistinio totalizmo, negali nusilenkti raudoniesiems dievaičiams. Dėl to jie kovoja už savo religines ir tautines teises. Nemažas skaičius tautiečių Lietuvoje, atitolusių nuo krikščionybės ir priartėjusių prie ateizmo, prisitaikė prie sovietinio režimo, nusilenkė raudoniesiems dievaičiams, nes jų nesaisto joks aukštesnis idealas. Jie nebėra kovotojai. Net ir tautos išlikimo rūpestis jų nejaudina. Svarbiausias dalykas jiems — gyventi kaip galint geriau. Visa kita — antraeilis dalykas. Jiems užsienio lietuvių pagalba nereikalinga, nes priklauso valdančiųjų sluoksniui, kuriam privilegijų netrūksta. Kitaip yra su Lietuvos tikinčiaisiais, kurie yra laikomi antros ar trečios klasės piliečiais. Jie yra reikalingi ypač moralinės užsienio lietuvių pagalbos, dažnai atvejais — ir finansinės.

TIKINČIOSIOS Lietuvos dienos tikslas ir yra telkti pagalbą tikintiesiems sovietų okupuotoje Lietuvoje. Toji pagalba laisvojo pasaulio kraštuose yra telkiama beveik visą laiką, bet šalia to Kanadoje vienas sekmadienis, būtent kovo mėnesio pirmasis, skiriamas specialiai tam tikslui. (Kai kuriose vietovėse pasirenkamas kitas sekmadienis). Visose Kanados lietuvių katalikų šventovėse minėta intencija laikomos pamaldos, daromos rinkliavos prisimenant kenčiančius bei kovojančius Lietuvos tikinčiuosius. Ta proga kreipiamasi į Kanados katalikų vyskopus, kad jie paskatintų savo tikinčiuosius jungtis į bendrą maldą už persekiojamus Lietuvos tikinčiuosius. Per eilę metų daugelis Kanados vyskupų tai darė, išreiškdami savo solidarumą su Lietuvos tikinčiaisiais. Šiais metais, minint Lietuvos krikščionybės sukaktį, tikimasi specialaus Kanados vyskupų pareiškimo spaudai, pareiškimo, atkreipiančio visuomenės dėmesį į Lietuvos tikinčiųjų būklę, jų varžymą, persekiojimą, jų teisių pažeidimą. Taip pat tikimasi, kad šiais metais Kanados vyskupai, ypač kurių valdose yra lietuvių, skirs vieną kurį sekmadienį maldai už Lietuvą. Tai bus dalis moralinės pagalbos, kurios laukia mūsų broliai ir sesės pavergtoje Lietuvoje.

PAŽYMĖTINA, kad kova už religijos laisvę Lietuvoje randa gana stiprų atgarsį kitataučių visuomenėje. Laisvojo pasaulio žmonės religijos laisvę yra šventas, savaime suprantamas dalykas. Ir kai jie išgirsta faktus apie religijos persekiojimą Lietuvoje ar kituose kraštuose, gyvai reaguoja, nes tai visiems labai suprantamas dalykas. Sunkiau juos įtikinti, kad Lietuva yra sovietų pavergta, varžoma tautinėje bei kultūrinėje srityje, kad yra netekusi valstybinės nepriklausomybės. Tie dalykai didžiųjų kraštų gyventojams mažiausiai jaudina. Daugeliui atrodo, kad mažos Baltijos valstybės natūraliai turi jungtis su didele kuria valstybe, nes esančios per mažos savarankiškai gyvuoti. Nors tai labai klaidinga pažiūra, bet neretai sutinkama didelių kraštų gyventojų sluoksniuose. Tačiau taip galvojančys mieliai remia kovą už religijos laisvę visuose kraštuose, kad ir labai mažuose. Dėl to verta stipriai veikti religinėje srityje, įieškoti joje paramos persekiojamai Lietuvai. Kai stiprės parama šioje srityje, stiprės ir kitose, nes kalbant kitataučiams apie religijos būklę Lietuvoje, atskleidžiama ir bendroji jos būklė — tautinė, ekonominė, valstybinė. Daugiau susipažinę su Lietuva bus stipresni jos rėmėjai. O jie Lietuvai dabar labai reikalingi.

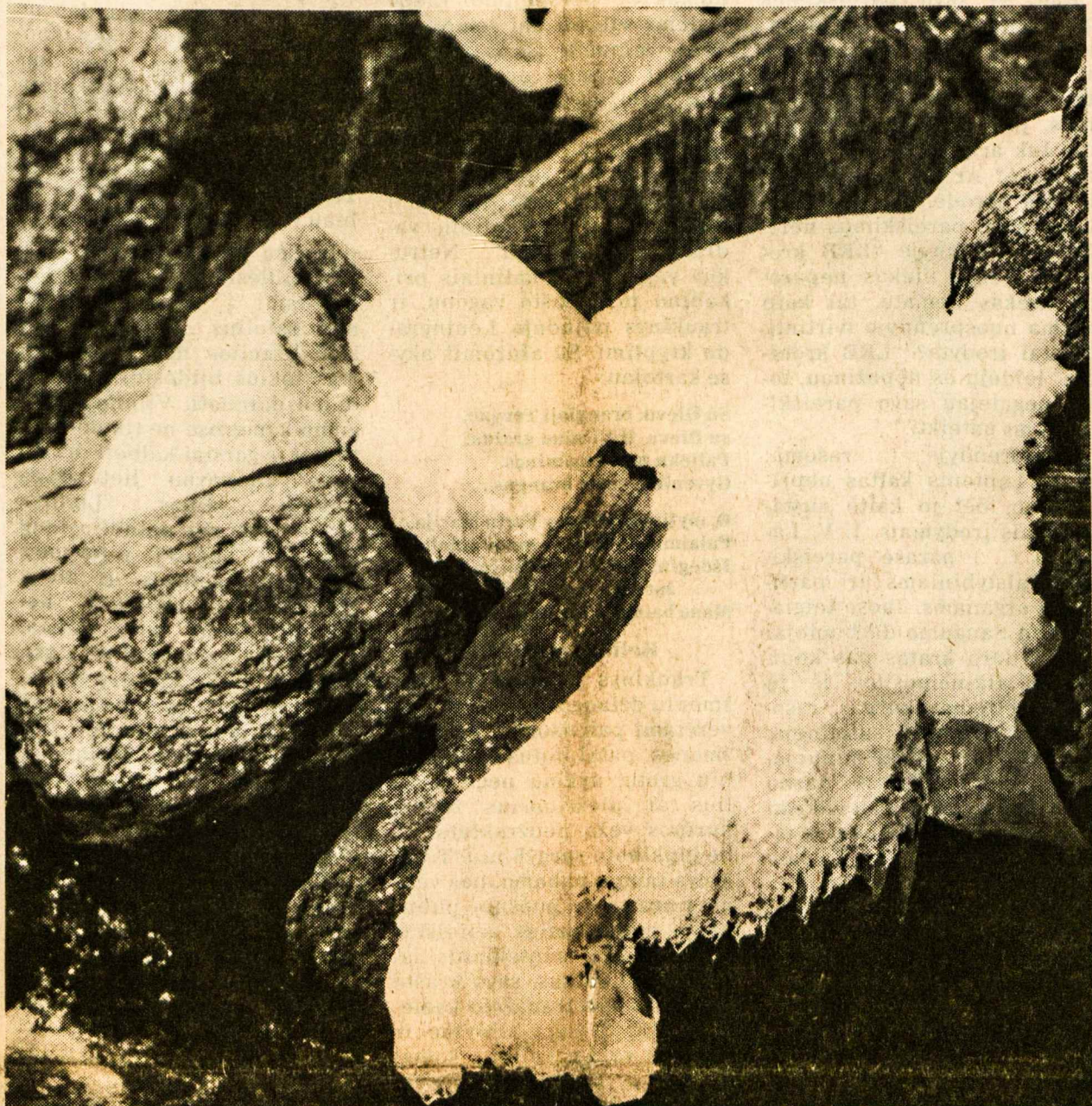
KANADOS ĮVYKIAI

Pabėgėlių antplūdis

Staigiai didėjantis politinių pabėgėlių antplūdis privertė Kanados vyriausybę įvesti griežtesnę kontrolę ateivams, ypač tiems, kurie atvyksta iš P. Amerikos. Dėl tariamų politinių pabėgėlių antplūdžio pradžioje trūkti jiems skirtų patalpų Toronto ir Montrealyje. 1980 m. politinės globos Kanadoje pasiprašė 1.600 ateivių, o 1986 m. — 18.282. Pasak įdarbinimo ir imigracijos ministro B. Bouchardo, toje 18.282 įsileistų politinių pabėgėlių grupėje 75% nebuvo tikri politiniai pabėgėliai. Jie tik pasinaudojo sąrašų tų valstybių, iš kurių automatiškai įsileidžiami asmenys, pasivadinę politiniais pabėgėliais. Nuo 1987 m. sausio 1 d. iki vasario 15 d. Kanadon įsileistų politinių pabėgėlių skaičius staiga padidėjo iki 6.120. Tokiu mastu Kanada šiais metais susilauktų beveik 50.000 ateivių, pasiskelbusių politiniais pabėgėliais. Naujoji jų banga Kanadą pasiekė iš JAV, kur prezidentas R. Reaganas savo nuostatu 1986 m. lapkričio 6 d. padidino finan-

sines baudmes darbavimams, parūpinantiems darbą nelegaliems ateivams. Jų didelis skaičius iš Centrinės Amerikos tada pradėjo veržtis Kanadon, pasivadinę politiniais pabėgėliais. Per šešias savaites Kanadon atvyko 2.294 salvdoriečiai ir 600 gvatemaliečių. Susidarė pavojus, kad Kanadon bandys įvažiuoti visi nelegalūs ateiviai iš JAV, nes ten paskelbta amnestija galės pasinaudoti tik atvykusieji prieš 1982 m. sausio 1 d. Įdarbinimo ir imigracijos ministeris B. Bouchard paskelbė naujus imigracijos varžtus, kuriuos kovo mėnesį turės patvirtinti Kanados parlamentas, bet jie pradėdami vykdyti jau dabar. Specialūs tribunonai įsileistų politinių pabėgėlių teises turės pripažinti ar atmesti per 72 valandas. Jie apima ir ateivius iš aštuoniolikos šalių, kurie lig šiol būdavo įsileidžiami be eilės kaip politiniai pabėgėliai, sprendimą jų klausimu atidedant vieneriems metams. Dabar kiekvieno byla bus per

(Nukelta į 8-tą psl.)

Žiema baigiasi, bet jos sniego pėdsakai tebėra matomi daugelyje vietų Šiaurės Amerikoje

Nuotr. Vyt. Maco

Pranešimas iš Europos

Italų komunistas lankėsi Lietuvoje

1986 m. gale Vilniuje lankėsi italų komunistų dienraščio "L'Unita" korespondentas Alceste Santini. Sausio 27 pasirodė visas puslapis jo išpildytų apie religijos padėtį Lietuvoje, kur, pasak autoriaus, katalikai sudaro daugumą. Italas komunistas teigia, kad popiežiaus apsilankymas Lietuvoje "nesąs neįmanomas". Jis davė suprasti, kad dėl to turėtų būti suvaržytos Vatikano radijo lietuviškosios programos. Korespondentas nenurodė, kas jam tokią mintį pakišo, tačiau jis pasakė, kas ir kaip jį švietė apie dabartinę Lietuvos katalikų "tikrovę". O ji gana daili, nes esanti "pusiausvyra" tarp viešųjų ir tikybiųjų įstaigų.

Pas komisarą

Religijų reikalų tarybos įgaliotinis P. Anilionis pažymėjo, kad santykiai su vyskupaipais ir klebonais iš esmės geri. "Mėginame spręsti kiekvieną problemą, paisydami bendros gerovės, nes reikia tenkinti tikinčiųjų poreikius — juk tikintieji irgi yra piliečiai", aiškino Anilionis. Jo pavaduotojas Edvardas Juozėnas, savo metu darbuodamasis Italijoje, pramokė itališkai. Jis įrodinėjo Vatikano politikos "dviprasmiškumą", rodydamas Santiniui Vatikano radijo lietuviškųjų programų įrašus. Juozėnas kalbėjo: "Kardinolas Casarolis, monsinjoras Silvestrinis įieško su mumis korektiško dialogo. Popiežius sako norįs aplankyti Lietuvą. Tačiau jie negali nežinoti, ką daro ir transliuoja oficialus Vatikano radijas, kuris turi teisę kritikuoti, bet ne iškraipyti tikrovę". Štai kokie pranešimai piktina Juozėną. 1986 m. lapkričio 23 Vatikano radijas pranešė: "Lietuvos piliečiai, kurie mėgina priminti valdžiai konstituciją, žmogaus teisių įstatymus, persekiojami, ir dažnai

griežčiau, negu paprasti nusi kaltėliai". Lapkričio 10 laidoje buvo pasakyta: "Nors religinės apeigos Lietuvoje leidžiamos, katalikai neturi jokios galimybės gyventi pagal savo religinius įsitikinimus". Pasak Juozėno, tai "tikros klastotės", nes šventovės Vilniuje gausiai lankomos, kiekvienas gali laisvai dalyvauti religinėse apeigose, remti aukomis savo bendriją, valstybę padedanti tik restauruoti šventoves.

Vilniaus universitete

Juozėnas paminėjo ir lapkričio 26 laidą apie tikinčiojo jaunimo ir studentų persekiojimą. Italui korespondentui buvo sudaryta galimybė Vilniaus universitete pasikalbėti, kaip jis rašo, "su daugeliu tikinčiųjų studentų", kurie neigė Vatikano radijo pranešimus. Aukštąsiais trečio matematikos kurso studentas Mikalojus sakė: "Ką tik šį rytą pirmą iškliausiu Mišias Šv. Onos bažnyčioje ir atėjau į universitetą". Jo draugai kvatojosi, šiek tiek nustebe, šiek tiek susidomėję Vatikano radijo citatomis. Viena studentė natūraliu tonu, pasak korespondento, papasakojo, kad su savo draugėmis pasižadėjusi papuošti Kalėdoms Šv. Petro ir Povilo šventovę. Galop korespondentas buvo priimtas universiteto prorektoriaus Jono Grigonio ir jį klausė, ar tikintieji studentai nediskriminuojami. Tas tik nusijuokė ir paaiškino, kad tikinčiųjų yra ir dėstytojų, ir studentų.

Korespondento išvada

Iš visų tų kalbų italų komunistų dienraščio bendradarbis padarė išvadą, kad Lietuvos katalikai gyvena visai kitokiais rūpesčiais negu juos vaizduoja Vatikano radijas. Jie, girdi, norėtų didesnės spaudos laisvės ir, žinoma,

su pasitikėjimu žvelgia į naująją Gorbačiovo politiką.

Tai, matyt, turėjo įrodyti ir Rumšiškio senelio klebono kunigo Jono Žemaičio cituojami žodžiai: "Daugelis Vakaruose nesupranta, kad esame katalikai ir ištikimi Romos Bažnyčiai ir popiežiui, tačiau esame lietuviai ir ištikimi valstybei, kuriai priklausome".

Kun. A. Dilys Austrijoje

Ar italų komunistų laikraščio korespondento straipsnis ką nors įtikins, kad Lietuvos katalikai gyvena be rūpestių, sunku pasakyti, bet Austrijoje ši propaganda nerado jokio atskambio. Tuo įsitikino Vilniaus Šv. Rapolo parapijos klebonas kun. Antanas Dilys. Sausio pabaigoje jis buvo atsiųstas į Austriją su sovietinė delegacija ir lankė Vieną, Zalcburgą, Gračą ir kitus Austrijos miestus, kur abiejų šalių draugystės draugijos renginiuose turėjo pasakoti apie Lietuvos tikinčiųjų sąlygas ir atsakinėti į klausimus. Daug kur tie klausimai, ypač keliama austrų jaunimo, rodė, kad tikroji padėtis čia neblogai žinoma. Kunigui Diliui nebuvo lengva atsakinėti taip, kad avis — tiesa liktų sveika ir propagandos vilkas pasotintas.

Austrų spaudoje pasirodė tik trumpi pranešimai. Spaudos agentūra Kathpress perdavė kun. Dilio pareiškimą, kad tikinčiųjų aptarnavimas Vilniuje "visiškai nevaržomas", tačiau mieste veikia tik 11 šventovių. Tai per mažai, bet tokia jau visų didmiesčių dalia. Nepakanka ne tik šventovių, bet ir kunigų. Todėl esą stengiamasi gauti valdžios leidimą atidaryti Lietuvoje antrą kunigų seminariją šalia centrinės seminarijos Kaune. Ar tai pareiškė kun. Dilys, ar Kathpress korespondentas tai

(Nukelta į 9-tą psl.)

Pasaulio įvykiai

OFICIALŲ SAVO PRANEŠIMĄ PASKELBĖ PREZ. R. REAGANO 1986 m. lapkričio 26 d. sudaryta komisija ištirti politinį triukšmą sukėlusį nedidelio kiekio ginklų pardavimą Iranui. Komisijos vadovu buvo pasirinktas buvęs senatorius John Tower, nariais — buvęs valstybės sekr. Edmund Muskie ir buvęs patarėjas saugumo reikaluose Brent Scocroft. Komisija nutarė, kad Iranui pristatyti ginklai nebuvo iškeisti į ten įkaitais laikomus amerikiečius, nors ginklų pardavimas buvo susietas su įkaitų išlaisvinimu. Prez. R. Reaganas norėjo išlaisvinti įkaitus, tačiau savo patarėjų nebuvo painformuotas apie galimą politinę žalą ir pilnai nežinojo įvykių raidos. Prez. R. Reaganui taipgi nebuvo žinomas ir už ginklus iš Irano gautų pinigų panaudojimas parti-

zanų paramai marksistinėje Nikaragvoje. Komisijos nuomone, pagrindiniais kaltininkais laikytini nuo jo daug nuslėpę prez. R. Reagano patarėjai, ypač Baltųjų rūmų štabo viršininkas D. Reganas. Pastarasis nedelsdamas įteikė trumpą atsisakymą raštą prez. R. Reaganui ir buvo pakeistas H. Bakeriu, buvusių respublikininkų vadu JAV senate, norėjusiu tapti respublikininkų partijos kandidatu sekančiuose prezidento rinkimuose. Galimas dalykas, prez. R. Reaganui teks pakeisti ir daugiau vadovaujančių savo pareigūnų Baltuosiuose rūmuose. Jį vis dar remia 40% amerikiečių, o juo nepatenkintų yra 53%.

Kovos nesibaigia

Mahometonų šių grupių kovas V. Beirute turėjo užbaigti 7.400 Sirijos karių, atvykusių su šimtu sovietinių "T-54" ir "T-62" tankų. Šių tarpusavio kovas sustabdė įsakymas Sirijos kariams šaudyti į ginkluotus milicininkus. Masinėmis žudynėmis pasibaigė karių susikirtimas V. Beiruto Bastos dalyje su ginklų nenorinčiais padėti šių Dievo partijos milicininkais, kuriuos remia Iranas ir komunistai. Sirijos kariai ten durtuvais subadė 23 milicininkus. Jų laidotuves baigėsi masinėmis protesto demonstracijomis, kuriose dalyvavo apie 10.000 šios grupės milicininkų ir civilių rėmėjų. Nešami plakatai reikalavo mirties Sirijai, Izraeliui ir Amerikai. Spėjama, kad Irano remiama šių Dievo partijos grupė savo rankose turi įkaitais pasigrobto 27 užsieniečius, kurių eilėse yra ir sausio 20 d. dingęs Anglikonų Bendrijos atstovas Terry Waite.

Skilimas Izraelyje

Koalicinėje tautinės vienybės vyriausybėje Izraelyje premjerą pareigas iš darbiečių vado Š. Pereso 1986 m. spalio mėnesį perėmė karingosios linijos atstovas J. Šamiras. Lankydamasis Vašingtone, jis atmetė valstybės sekr. G. Shultz'o siūlomą tarptautinę taikos konferenciją įtampai Artimuosiuose rytuose užbaigti. J. Šamiras nenori, kad tokioje konferencijoje dalyvautų Sovietų Sąjunga, net ir atstausi dip-

Gražino Pasternaką

Sovietų Sąjungos rašytojų sąjunga į savo sąrašus grąžino 1960 m. mirusį rašytoją Borisą Pasternaką, kuris 1958 m. laimėjo Nobelio literatūros premiją už romaną "Daktaras Živaga". Rašytojų sąjunga tada jį ne tik išbraukė iš narių sąrašo, bet ir pareikalavo, kad iš jo būtų atimta Sovietų Sąjungos pilietybė. B. Pasternakas sovietinėje spaudoje atsisakė Nobelio premijos, viešai pareiškdamas, kad išstėmimas iš gimtojo krašto jam reikėtų mirtį. Tada pilietybę B. Pasternakui buvo palikta, bet jis mirė visiškai atskirtas nuo kultūrinio gyvenimo, sulaukęs 70 metų amžiaus. 1955 m. parašytas romanas "Daktaras Živaga", išleistas Vakaruose, lig šiol nesulaukė sovietinės laidos. Poeto J. Jevtusenkos pranešimu, "Daktarą Živagą" sekančiais metais tęsiniais paskelbs mėnesinis literatūros žurnalas "Novy Mir".

Šiame numeryje:

Tikinčiajai Lietuvai

Tikinčiųjų kelias sunkesnis — jie reikalingi pagalbos

Italų komunistas lankėsi Lietuvoje

Išpūdziai italų žurnalisto, grįžusio iš okupuotos Lietuvos

Sugadinta visuomenė

Ištrauka iš to vardo knygos, parašytos Konst. Simio

Sovietinio kalinio atsiminimai

Vlado Lapienio kelionė po sovietinius kalėjimus

Gyvenkime daugiau realia dabartimi

Per daug dėmesio skiriame praeičiai, per mažai — dabarčiai

Lietuvos vardas aidėjo Amerikos sostinėje

Vasario šešioliktoji katedroje, pasiuntinybėje, salėje

Lietuva kitataučių spaudoje

Pasidairius lenkų, rusų ir žydų spaudoje

Nepaprasta kelionė

Odisėjinė Editos Nazaraus kelionė į laisvąjį pasaulį

Fonetiskai ar... suprantamai?

Dabartinės lietuvių rašybos klausimai ir išvija

"Kai Vilniaus liepos žydi..."

Rašytojo Pauliaus Jurkaus saktmės apie sostinę Vilnių

TEVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

2185 Stavebank Road, Mississauga, Ontario L5C 1T3, Canada
Telefonas (416) 275-4672 USPS 740-550
Leidejas: Kanados lietuvių katalikų kultūros draugija "Žiburiai"
Redaguoja: kun. dr. Pr. Gaida ir Vyt. Kastytis. Metinė prenumerata – \$22, pusmetinė – \$12, mėnė – \$25, garbės – \$30
(Amerikoj – JAV doleriais). Pavieniai numeriai – 50 ct.

Skelbimai ruošiamam numeriui priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Bendradarbių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

The Lights of Homeland — Lithuanian Weekly
Published by Lithuanian Canadian R. C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc.
Subscription rates: \$22.00 per year, \$12.00 per 6 months. Deadline for advertisements — Thursday. Second class mail registration number 0509. U.S.A. Second class postage paid at Lewiston, N.Y. U.S. Post master send address changes to P.O. Box 255 Lewiston, N.Y. 14092. Printed in Canada weekly except 4th week in December and 1st and 2nd week of August

Sugadinta visuomenė

Tokiu pavadinimu yra išleista knyga prancūzų kalba "La société corrompue", kurios autorius yra Konstantinas Simis, teisininkas, išgyvenęs Sovietų Sąjungoje 60 metų. Joje įvesta prievartinė santvarka jis vadina "slaptu sovietinio kapitalizmo pasauliu". Čia spausdinamas vertimas knygos pabaigos, kurioje ryškiai atspindinti leidinyje dėstomos mintys. RED.

Taigi Sovietų Sąjunga yra sugedusi ligi pat kaulo smegenų: nuo darbininko, duodančio butelį degtinės prižiūrėtoji, kad gautų geresnę vietą, iki Mjavanadžės — politbiuro kandidato, gaunančio šimtus tūkstančių rublių už slaptų milijonierių globą; nuo gatvės merginos, duodančios dešimt rublių milicininkui, kad leistų jai "medžioti" klientus, iki buvusios politbiuro narės kultūros ministerės Ekaterinos Furtsevos, kuri pasistatydino puikią vilą priemiestyje valstybės lėšomis. Visi be jokios išimties yra paliesti sugedimo-korupcijos.

Aš esu gimęs toje šalyje ir joje gyvenęs beveik 60 metų. Per visą savo gyvenimą, nuo to laiko, kai jau galėjau suprasti, mačiau vis labiau įsigalinciančią korupciją sovietinėje visuomenėje, dar prieš transformuojant santvarką 60 ir 70 metais į sugedusią valdytojų luomą, valdanti sugedusią visuomenę.

Korupcija tapo valstybiniu Sovietų Sąjungos reiškiniu. Bet tai anaiptol nereiškia, kad eilinis sovietų pilietis būtų iš esmės nemoralus ir linkęs apgaulinėti. Aš gyvenau su tais žmonėmis ir galiu paliudyti, kad jie tokie nėra. Sovietiniai žmonės nėra nei blogesni, nei geresni kaip kiti. "Homo sovieticus" (sovietinis žmogus) nėra nemoralus — jis tikrai turi dvi visai skirtingas etikas.

Santykiuose su valdžios atstovais arba tais atvejais, kai turi reikalų su pramone, prekyba, tarnyba, — sovietinis pilietis naudojasi korupcija, ir tai savaimingai, automatiškai, kad gautų tai, ko reikia. O reikalas paprastai būna būtinus. Lygiai taip automatiškai sovietinis pilietis duoda vieną rublį pardavėjui už mėsos gabaliuką, tris šimtus rublių komunikacijos ministerijos pareigūnui už įvedimą telefono jo bute ir tris tūkstančius rublių rajono vykdomojo komiteto pareigūnui už valdinio buto parūpinimą. Be tų kyšių jo šeima neturėtų mėsos; turėtų laukti penkerius-šešerius metus, kol įves telefoną; turėtų gyventi su savo gausia šeima metų metus viename kambaryje arba bendrame bute.

Sovietinis pilietis duoda kyšius, visai negalvodamas apie tokio mosto moralumą, be jokių skrupulų. Jis žino, kad lauko įstatymą, tačiau nemano daręs nemoralų veiksmą.

Tokie yra sovietinio piliečio santykiai su valdžia. Tačiau privatiniam savo gyvenime tas pats pilietis elgiasi pagal bendruosius žmonių etikos principus. Jis meluoja valdžios atstovui, bet yra nuoširdus ir sąžiningas savo santykiuose su draugais ir kaimynais. Jis mielai vagia dvidešimt dežūčių cigarečių tabako įmonėje, kurioje dirba, bet nevagia nė cento iš kito.

Ši dvejoja moralė išaiškina giliu sovietinių žmonių nepasitenkinimu savo valdžia. Sovietinis pilietis retai teįvelgia totalistinį valdžios charakterį, retai tepastebi negatyvius savo santykius su ja. Jis instinktyviai atsliepia

į medžiaginių gėrybių trūkumą, laisvės stoką, visišką valdančiųjų korupciją, santvarcos nemoralumą, išskirdamas iš savo sferos moralinius principus valstybės ir jos ekonomijos reikaluose.

"Jie, t. y. kurie mus valdo, ima kyšius; jų prekyba, jų palaigos remiasi vien tikta korupcija. Dėl to žmonių moralės taisyklės negalioja turint reikalų su jais". Tai šitaip sągalu apibūdinti tos dvejopos moralės principus.

Sugedimo virusas, apėmęs Sovietų Sąjungos valdančiųjų sluoksnius nuo viršūnių iki apačios, užkrečia natūraliu būdu visą visuomenę, visas jos gyvenimo sritis. Ir atrodo neįmanoma išgydyti tą šalį nuo ano viruso. Paskirti valdžios pareigūnai bando kovoti su valdančiųjų sluoksnių ir gyventojų korupcija, tačiau jų veikla stokoja ryžto bei pastovumo, nes ir tie, kurie turi savo rankose aukščiausią valdžią, rodo tam tikrą polinkį į korupciją (teisetą korupciją). Pagrindinis betgi motyvas yra tas, kad visos kitos valdančiųjų aparato grandys yra visiškai apimtos korupcijos. Dėl to partijos ir valstybės aparato korupcija galima būtų įveikti tikta sunaikinant patį aparatą, bet tai, žinoma, nerealų. Juk aparatas, kuris valdo rajonus, sritis ir respublikas, yra atrama, laikanti visą santvarką.

Pagaliam, jei valdantysis elitas paskelbtų griežtą kovą korupcijai, nieko nelaimėtų. Reikia pabrėžti, kad visuotinės korupcijos šaknis Sovietų Sąjungoje glūdi totalistinės komunistų partijos valdžioje, kuri viena valdo šalį. Jos galia nėra ribojama nei įstatymo, nei laisvos spaudos. O absoliutinė valdžia pačia savo prigimtimi gadina tuos, kurie ją vykdo, ir tuos, kuriems ją vykdo. Tuo būdu korupcija tapo pastovia, neatskiriama, esmine dalimi sovietinės santvarkos. Tikta esminis valdymo metodų pakeitimas galėtų tą korupciją pašalinti.

Praejo jau daugiau kaip ketveri metai, kai buvau priverstas palikti savo kraštą. Neatrodė, kad valdantieji leis man kada nors aplankyti tas vietas, kur gyvenau, kur tebe gyvena mano mylimi artimieji, kur palaidota mano motina. Tačiau jie negali atimti mano meilės savajam kraštui ir savajai tautai.

Šiame leidinyje aš aprašiau tikta negatyvius aspektus, pasakojau tikta korupcijos paliestus žmones. Neminėju tos šalies grožybių, kurių totalistinė santvarka negalėjo sunaikinti. Neiškeliau nuostabių žmonių, su kuriais gyvenau. Aš parašiau knygą apie korupciją, o ne apie sąžiningumą.

Šiandieną, baigdamas knygą, klausiu save: kas bus, kokia ateitis laukia šios šalies? Ir su kartėliu atsakau į savo klausimą: sovietinė valdžia ir sovietinė visuomenė tol neįveiks korupcijos, kol bus sovietinė. Tai labai paprasta. M.

Optical Studio

OPTIKAS R. SCHMID

1586 Bloor Street West,
Toronto, Ont. M6P 1A7
(Prieš Lietuvių namus)

Telefonas 535-6252

Greitas patarnavimas, neauštos kainos. Gaunami kontakto lėšiai (contact lenses).

Sovietinio kalinio atsiminimai

VLADAS LAPIENIS

(Tėsinys iš praėjusio nr.)

Apkaltinamajame nuosprendyje pasakyta: "Siekiant silpninti Tarybų valdžią, skleidžiant tarybinę, valstybinę ir visuomeninę santvarką žeminančius šmeižikiškus prasimanymus, V. Lapienis 1974-1975 m. parašė respublikiniams bei sąjunginiams valstybiniais ir partiniais organams tokio pat turinio pareiškimus, kuriuos išplatino, patalpindamas į nelegalaus leidinio "LKB kronika" 9, 11, 13 ir 23 numerius. Po to ši medžiaga buvo patalpinta užsienyje leidžiamuose reakcinguose laikraščiuose".

Kad aš savo pareiškimus spausdinau "LKB kronikos" minutuose numeriuose, yra tik spėjimas, prielaida. O juk pagrįsti kaltinimą spėjimais, prielaidomis neleidžiama. Juk ar koks nors čekistas tai matė? Ar bent vienas liudytojas parodė, kad aš spausdinau savo pareiškimus nelegaliame leidinyje "LKB kronika"? Jeigu niekas neparodė, niekas nematė, tai kaip galima nuosprendyje tvirtinti, kad tai įrodyta? "LKB kronikos" leidėjų aš nepažinau, todėl negalėjau savo pareiškimų jiems pateikti.

Nuosprendyje rašoma: "Nors Lapienis kaltas nepripažino, bet jo kaltę nustatyta šiais įrodymais. 1. V. Lapienis (...) parašė pareiškimus valstybiniais ir partiniais organams. Juose teigiama, kad Saugumo darbuotojai dažnai daro kratas pas kunigus ir tikinčiuosius, iš jų atima religinės knygos, rašomąsias mašinėles, suimtinėja, kad tikintieji diskriminuojami, atleidžiami iš darbo (...)". Tai aiškiai šmeižikiški prasimanymai, žeminantys tarybinę ir visuomeninę santvarką".

Kad tai ne šmeižikiški prasimanymai, tegul kalba faktai, išdėstyti keturiuose mano pareiškimuose.

Į Mordovijos konclagerius

1977 m. rugpjūčio 25 d. po pietų prižiūrėtojai mane nuvedė į prie pirties esantį kambarį ir nukirpo trumpai plaukus. Tai buvo ženklas, kad iš Vilniaus saugumo tardymo kalėjimo netrukus veš į bausmės atlikimo vietą — griežtojo režimo konclagerį (valdžios pareigūnų vadinamą griežtojo režimo pataisos darbų kolonija). Nukirpus plaukus, į kalėjimo kamerą atėjo Saugumo tardymo kalėjimo viršininkas majoras Petrauskas ir kalinių saugojimo pamainos vyresnysis saugotojas praporščikas Kosikas.

Kalėjimo viršininkas Petrauskas iš manęs paėmė nebaigtą rašyti pareiškimą Lietuvos TSR Aukščiausiam teismui, kuriame nurodžiau, kad baudž. bylos nr. 8-3 1977 m. liepos 25 d. nuosprendis moraliai neteisingas ir kartu neturintis juridinio pagrindo, todėl negali būti vykdomas. Tokį nuosprendį galima vertinti kaip piktavališką veiksmą. Jie paėmė iš manęs visus rankraščius. Sakė, kad persiunčiamuose kalėjimuose ruošai neperskaitysia lietuviškai ir atimsia šiuos rankraščius, o Saugumu esą pilnai galima pasitikėti. Saugumas visus šiuos rankraščius nusiųs į bausmės atlikimo vietą. Tačiau Petrauskas savo pažado neįsteisėjo — į konclagerį Mordovijoje šių rankraščių neatsiuntė. Būdamas 3-me konclageryje parašiau Vilniaus saugumo tard. kalėjimo viršininkui pareiškimą, kuriuo prašiau savo pažadą išpildyti — paimituosius rankraščius man atsiųsti. Tačiau nei rankraščių, nei atsakymo negavau.

Dviguba krata

1977 m. rugpjūčio 25 d. vakare prižiūrėtojai davė man kepaluką forminės duonos, truputį cukraus ir kelias labai sūrias žuvis. Nuvedė į kratų kamerą, išvilko nuogai, praziodė, liepė ištiesti rankas, pasilenkti ir t.t., lyg būčiau vedamas į turgų parduoti... Išlamdė, pirštais išbraukė apatinius ir viršutinius drabužius, numetė man po kojų ir liepė apsiirengti. Batus taip pat nuodugnai apžiūrėję liepė apsiauti. Tada perdavė mane konvojinkams-kareiviams. Šie nepasitikejo saugumiečių

daryta krata. Jie taip pat viską pakartojo. Po jų kruopščiai padarytos kratos išvedė mane į saugumo kiemą, pasodino į automašiną, kalinių vadinamą "voronok" (varnelė) bokšą ir užrakino duris. Po to atvedė į "voronoką" O. Prancūnai. I "voronoką" susėdo ginkluoti kareiviai su vilkiniais šunimis ir nuvežė į Lukiškių kalėjimą. Čia, papildę

"voronoką" kriminaliniais kaliniais (atvežtais iš Kaliningrado srities ir iš Lietuvos), sutemus nuvežė mus į Vilniaus geležinkelio stotį. Išlaipinę iš "voronokų", konvejinkų vyresnysis perspėjo: jeigu kas bandys žengti į šalį, bus šaudomas be perspėjimo. Liepė visiems sutūpti ant žemės. Po kelių minučių įsakė stoti ir skubiai žygiuoti per bėgius į kitą geležinkelio pusę, prie Džukų gatvės. Iš visų pusių mus lydėjo ginkluoti kareiviai su vilkiniais šunimis. Prie Džukų gatvės mus įlaipino į grotuotą vagoną, kalinių vadinamą "Stolypinu". Netrukus vagonus su kaliniais prikabino prie pašto vagonų, ir traukinys pajudėjo Leningrado kryptimi. Su ašaromis akyse kartojau:

Su Dievu, brangioji Tėvyne, su Dievu, ir Vilniau gražu! Palieku tave nusiminęs, Gyvenime mano brangus...

O, mylimoji Aušros Vartų Marija, Palaimink kelionę į ten ir atgal! Išdegink nelaisvės skausmo žarijom

Mano baimę ir nuodėmes vėl.

Kelionė traukiniu

Traukinys paprastai yra žmonių džiaugsmui, bet jie pavėrčiami pabaisomis, kai veža žmones, patalpintus už geležinių grotų, nykiaiu negu gyvulius ar plėšriuosius žvėris, kuriuos veža neužrakintus ir be ginkluotų sargybinių. Traukinys tampa pabaisa, nes veža ne linksma ir puošnią publiką, o nudrįskusius, apleistus ir moraliskai suniekintus savo motinų vaikus, savo krašto piliečius. Pro traukinio kambarių grotas žvelgia išblyškę ir sugrubi, veidai kalinių, katagininų, ar nutremtųjų. Pamačiau, kad daugelio žmonių gyvenimas tikrai apverktinas. Šie nelaimingieji dažnai prašo sargybinius vandens, nes užvalgius sūrių žuvų, labai norisi gerti, o konvojinkai neskuba išpildyti kalinių prašymų.

Kur jie veža kalinius? — Ogi anapus teisės ir teisybės, anapus humanizmo, žmoniškumo, tolyn nuo tėvynės ir gimtųjų namų bei artimųjų žmonių, tolyn nuo civilizacijos bei kultūros, ir nesvetingos kraštos, o neretai ir į atšiaurias bei sunkias klimatinės sąlygas.

Traukiny — dauguma kriminaliniai kaliniai. Jų kalbos ir keiksmai šūrpūs. Visa tai girdint savaime ateina į galvą mintis, kad šios šalies piliečiai yra labai nužmoginti. Jeigu tokia publika pamatytų ir jų kalbas išgirstų partijos ir vyriausybės vadovai, tai jie gal suprastų į kokią prazūtį yra stumiami šie žmonės? Gal matydami tokias šūrpas savo darbų pasekmes, greičiau atsisakytų marksizmo ir ateizmo? Juk žmonėms atimama ne tik amžinybė, bet ir šis žemiškasis gyvenimas.

Gretimųjų kamerų kaliniai prašė mane maisto. Su jais dalinausi savo ištekliais. Tik, deja, buvau gavęs 5 kg. siuntinį, o alkanų kalinių buvo labai daug... Šiame vagonė buvo vežami kaliniai iš Kaliningrado srities kalėjimų, o taip pat iš Vilniaus Lukiškių kalėjimo. Beveik visi kaliniai tarp savęs kalbėjo ir keikėsi rusiškai. Gal 4 ar 5 tebuvo lietuviai. Daugiausia jų buvo vežama į šiaurę, nes Pskovo geležinkelio stotyje nedaug tebuvo išlaipinta. Visi išlaipintieji tilpo į vieną "voronoką".

Pskovo kalėjime

Prieš auštant mus atvežė "voronoką" į didžiulį Pskovo kalėjimą. Čia vėl pedantiška krata. Atėmė diržus, petnešas, o iš kai kurių kalinių net ir arbatą. Po kratos nuvedė į sandėlį ir davė labai seną, sudėvėtą, nešvarų čiužinį. Kai parašiau paklodės, nes šalta miegoti, tai prižiūrėtojas pasakė, kad transitu vežamiems kaliniams patalynė neduodama.

Pskovo kalėjime mane apgyvendino labai prastoje kameroje: drėgna, sienos aprasojusios, dvokia, nes užsikimšęs unitasas, grindys betoninės, ištrupėjusios, geležinė lova įbetonuota į grindis. Langas su antvožu, kameroje ir dienos metu prieblanda, nes lempa silpnai tešviečia. Todėl nei dieną, nei naktį skaityti negalima. Be to, už lango netoli yra kito pastato siena. Lietuvoje kai kuriose fermose kiaulės laikomos geresnėse patalpose, negu man teko būti Pskovo kalėjimo kameroje. (Laikraštyje buvo rašoma, kad Šalčininkų rajono "Merkio" kolūkyje akį rėžė kiaulidėje nepaprastai dideli langai, bet, sakė, erdvė ir šviesa dar nė vienam gyvuliui nepakenkė...). O savo piliečiams tiek Vilniaus Saugumo kalėjimo rūsyje (kuriame teko išbūti 10 mėnesių), tiek Pskovo kalėjime visą laiką prieblanda. Taigi Lietuvoje kiaulės labiau vertinamos negu žmonės.

Iš visų pusių girdėjosi stiprūs bildesiai. Taip kaliniai, belsdami į duris, kviečiasi nadziratelius. Matyt, jokios signalizacijos nėra. Girdėdama tokius bildesius, aš pradėjau dainuoti. Vilniaus Saugumo kameroje ne tik dainuoti, bet ir garsiai kalbėti drausdavo. Dainavau lietuviškas liaudies dainas: "Lietuva brangi", "Gražių dainelių daug girdėjau", "Leiskit į tėvynę", "Užaugau Lietuvoj" ir kitas. Prižiūrėtojai dainuoti nedraudė. Jiems buvo keista, kad kitose kameroje plūstasi, keikiasi, dažu kamerų duris, o čia žmogelis ramiausiai sau vienas dainuoja. Pradėjo žiūrėti pro vilkelį ar kartais aš neišprotėjau, kad tokioje prastoje kameroje dainuoti. Kai jie, atidarę "karmušką", paklausė, kodėl toks linksmas, kodėl dainuoju, atsakiau poeto žodžiais: "Ir varguos lai broliai dainuoja, kančia nemažės nuo verkimo". Turbūt suprato, nes daugiau neklusinėjau, o pradėjo su manimi net elgtis švelniau ir mandagiai kalbėti. Jaučiau, kad jie pradėjo mane gerbti.

Maistas Pskovo kalėjime labai prastas: duona forminė, labai prastų miltų, karti, samtelis sriubos, kartais joje plaukioja keletas gabalėlių bulvių, o kartais keli lapeliai kópūstų ir vanduo. Pietums panaši sriuba ir samtelis skystos kruopų košės; nei sriubojė, nei košėje nematyti jokių riebalų. Kaliniai pasakojo, kad jauni žmonės, pagyvenę tokiose sąlygose, dažniausiai po trejų metų suserga tuberkulioze ar kitomis ligomis ir po kurio laiko miršta.

Jakubėno poezija

Dienos metu vienai valandai vedavo tarsi į verandą pasivaikščiojimui. Pasivaikščiojimo aikštelė yra ant kalėjimo stogo. Ten vaikščiojant prisiminiau K. Jakubėno eilių posmus:

Žinau aš čia kiekvieną kalinį,
Pažįstu rūstų sargą.
Visi čia vagys, žmogžudžiai —
Čia nusidėjęliai iš vargo.

Bet aš žinau tikrus vagis
Ir žmogžudžius tikruosius.
Kitiems jie kala pančius,
Leidžia įstatymus.

Jie nevaikšto čia verandoje,
Grandžių sunkiųjų neneša.
Teisėtai vagia jie,
Teisėtai užmūša...

Jie sėdi valdžioje
Ir partijų viršinėse.
Kariauja, pešas, riejas
Pikčiau nei sunys jie.

O ant kalėjimo stogo yra veranda.
Ten vaikšto nelaimingos aukos —
Kas dieną tris valandas —
Aukos negeros tvarkos...

(K. Jakubėnas, Bundanti žemė, Vilnius, 1972).

(Pastaba: tarybiniuose kalėjimuose pasivaikščioti leidžiama tik vieną valandą — VI. L.).

(Bus daugiau)

Dr. Gina J. Ginčauskaitė

optometristė

1551 Bloor St. W.,
Toronto, Ont. M6P 1A5
(prie Lietuvių namų)

Priima pacientus pagal susitarimą

tel. 532-7115

Susitarus priima pacientus ir vakarais

Mielai Mamytėi

A+A

VALERIJA VALIŪNIENĖ

Čikagoje mirus,

dukra VILĖ DUOBAITIENĖ su šeima, sūnus su šeimomis Amerikoje nuoširdžiai užjaučiame —

Stasys ir Vanda Vaitkai

A+A

ADVOKATUI ALGIUI PUTERIUI

mirus,

žmoną DONATĄ su dukrytėmis, tėvus, brolių ROMA su žmona ir visus gimines giliai užjaučiame bei kartu liūdime —

Elė ir Mykolas Zabulioniai

Mylimam Tėveliui

A+A

JUOZUI PUTRIMUI

Lietuvoje mirus,

sūnui MINDAUGUI, dukrai MAGELIONAI LAURINAVIČIENEI ir jų šeimoms liūdesio valandoje giliai užuojautą reiškia —

Dalia, Irena ir Henrikas Petkai
Rima ir Ričardas Drešeriai

Mielam Tėvui

A+A

JUOZUI PUTRIMUI

mirus Lietuvoje,

jo dukra MAGELIONĄ LAURINAVIČIENĘ, sūnų MINDAUGĄ PUTRIMĄ ir jų šeimas bei gimines nuoširdžiai užjaučiame bei kartu liūdime —

Aldona ir Bronius Vitkai
Irena ir Algis Vitkai
Huguette ir Vytautas Vitkai
Dana ir Petras Čeponiai
Marytė ir Vacys Vaitkai

A+A

ALFONSUI ŠMIGELSKIUI

mirus,

jo dukra LORETĄ ir PETRĄ MURAUSKUS, vaikaite — RAMONĄ ir DALIĄ su šeimomis bei kitus artimuosius nuoširdžiai užjaučiame —

E. Bacevičienė
K. B. Gaižauskai
V. K. Kleivos
E. J. Puruliai

A. I. Strijauskai
A. B. Urbonai
A. Variakojienė
S. S. Vaškiai

St. Petersburg, Fl.

A+A

svainiui JURGIUI BAUŽAI ir

a. a. seserėčiai NIJOLEI FEEMAN

mirus,

ELENAI ir ALBINUI BOČKAMS bei jų šeimai reiškiamo nuoširdžią užuojautą —

E. J. Bukšaičiai
A. V. Buragai

A. J. Kizai
J. P. Pakalkos

A. K. Ivanauskai
L. Juzukonienė

L. V. Pecevičiai
A. J. Vaškevičiai

J. Vingelienė

Canadian Art Memorials Ltd.

176 Lakeshore Road West, Port Credit, Ont. L5H 1G4

LOUISTEMPORALE - oficialus skulptorius - Bank of Canada, Bank of Montreal, Bank of Nova Scotia ir Archives Bldg. King George VI Niagara Falls

Atlieka (vairius kapų paminklų akmens ir skulptūros darbus — greitai ir meniškai. Užsakymus atliekame pagal projektus ir taip pat turime didelį pasirinkimą pagamintų paminklų lietuvių kapinėms. Užsakykite jau dabar, kad mes galėtume neskubdami atlikti visą menišką darbą pagal pageidavimus.

Darbovietės telefonas 278-2757

Namų telefonas 278-4529

Atstovas — St. Prakasas.

tel. 233-4486

Lietuvos nepriklausomybės šventės minėjime š. m. vasario 15 d. klauso LINO KOJEJIO paskaitos Anapilio salėje. Iš kairės: A. SUNGAILIENĖ, dr. O. GUSTAINIENĖ, A. VAICIŪNAS — iškilmės pareigūnai

Aukos Bendruomenei

Vasario 16-tos proga KLB valdybos veiklai aukoję: \$250.00 — B. Narbutas; \$200.00 — dr. J. Sungaila; \$100.00 — I. E. Punkris, P. Kuras, S. Kuzmickas, V. Matulaitis, dr. J. Uleckas, dr. A. Pacevičius, J. Pacevičienė, H. Lapas, A. Brazys, V. Montvilas, J. B. Vaidotas, M. Vaišvila, V. T. Gražuliai; \$75.00 — A. Kazilis; \$60.00 — L. Balsy, P. Basy, E. Čuplinskis; \$50.00 — P. J. Malis, V. K. Stirbiai, J. Bukšaitis, J. Pikelis, M. S. Meškauskas, A. Plenys, M. A. Empakeris, Z. Girdauskas, E. G. Kuchalskis, V. S. Aušrotai, Br. Saplys, J. B. Dainaitis, J. Kasperavičius, M. Girčienė, R. Z., I. Ignaitis, V. Katelė, H. Stepaitis, V. J. Skrebutėnas, K. Budrevičius, S. Čepas, V. Sinkvičius; \$40.00 — E. K. Šlekys, A. Kantvydas, Adelė Ledas, M. Bušinskis, L. V. Sendžikai, P. Stauskas, N. Preibienė, V. Melnykas, M. Urbonas, I. Jurcevičius, J. Rimšaitė, V. R. Vaičiūnai; \$35.00 — J. Vaičiūnas; \$30.00 — V. I. Plečkaitis, J. D. Didžbalis, J. V. Šimkus, A. Jagėla, F. Kupčiūnienė, G. P. Kurpiai, A. Žilėnas; \$25.00 — T. Trakymienė, L. G. Vyšniauskas, A. J. Pliplys, J. Morkūnas, J. Vitkūnas, L. Duda, P. Ročys, A. Vasiiliauskas, V. O. Taseckas, J. I. Mickevičiai, dr. D. Žutautas, A. G. Lukošius, J. Stravinskis, M. Putrimas, A. P. Bešaspariai, A. B. Spudus, A. J. Paršeliūnai, P. O. Dabkus, P. Dalinda, L. Adomavičius, A. Kanapka, C. K. Jonys, Al. Štaupienė, L. Rudaitis, dr. Valadka, E. Miliauskienė, J. O. Azubailai, J. Aukštaitis, G. Kaulienė, Br. Dicevičienė, Br. Bijūnas, L. Tamošauskas, S. J. Poška; \$23.00 — T. Stanulis; \$20.00 — S. Remeikaitė, M. Gečienė, S. Stankevičius, B. Vaidila, V. Naras, L. Balaišys, S. M. Gudaicius, P. Jurkšaitis, K. Daunys, Derlingas, L. V. Morkūnas, A. Sagevičius, M. Petrušis, J. Jasinevičius, B. G. Čizikai, E. Čepas, M. J. Zubrickas, J. E. Girenai, V. A. Ramanauskas, J. K. Liutkas, F. Timukas, A. M. Pranevičius, M. Vaskėvičienė, B. Kišonas, A. Zalagėnas, A. Martišius, A. Juzukonis, A. Matulionienė, P. Skablauskas, V. Simonaitis, D. Simonavičius, I. S. Girdzijauskas, V. Poškus, B. Stalioraitis, G. Neimanas, E. Radavičiūtė, P. Puidokas, E. Simanavičienė, O. Juodišius, J. A. Šulcas, A. Masalas, M. Briedikis, K. B. Čepaičiai, S. J. Andriuliai, B. J. Sriubiškis, V. Pečiulis, A. Sprainaitis, I. Meiklejohn, P. Žulys, V. Butkys, V. O. Anskis, A. Gečionis, J. Kasakaitis, A. Marcis, J. Ranošis, A. P. Augaitis, Z. Tomosa, G. B. Trinkas, V. V. Baliūnai, P. Jurėnas, A. Čepaitis, V. M. Marcinkevičius, A. Saulis, E. Dubininkas, A. V. Bubeliai, S. Mazlaveckas, E. Senkuvienė, V. Pacevičius, V. Skrinškas, T. D. Burokai, Vyt. Masalas, M. E. Zabulionis, K. Lukošius, A. P. Ulba, J. Petronis, P. P. Lukoševičius, A. R. Grigonis, J. Balsy, J. Zenkevičius, K. V. Gaipučiai, A. Ciplijauskas, J. Kirvaitis, A. Kalendra, A. K. Vaidila, S. Puvaskis, S. J. Sinkvičiai, kun. K. Kaknevičius, A. Empakeris, A. Vaidila, J. Bacevičius, A. Blūdžius, A. S. Kalūzas, V. Krikščiūnas, S. V. Vaitkus, E. Bartminas, F. Mockus, E. L. Vastokas, J. Pargauskas, J. Pažemeckas; \$15.00 — B. Mackevičius, A. S. Petrakis, J. J. Birgeliai, M. L. Malinauskai, V. Matulevičius, A. Lukošius, S. Žutautas, L. L. Einikis, A. A. Lukošiai, S. Grigaliūnas, A. Barkauskas, A. Jankaitis, L. A. Čepas, V. Skukauskas, M. Povilaitienė, V. A. Dubickas, V. L. Kolyčius, J. Petravičius, K. Lemberatas, S. Vaiteikūnas, J. Palys, V. Paulionis, Iz. Antanaitis; \$14.00 — M. Regina; \$12.00 — A. Diržys; \$10.00 — J. Linkūnaitis, A. Kiškis, T. Renkauskas, J. Varanavičius, J. B. Greičiūnas, G. Kocius, A. Kazanavičius, A. Pažerūnas, V. Abramavičius, I. Stasiulis, A. D. Keršiai, K. Mikšys, S. O. Dačkus, E. Jaškus, L. Konkulevičius, P. Imbrasas, L. Štutys, V. Daugėlavienė, K. Batūra, A. Valiūnas, O. Krasauskas, F. Kasperavičius, B. Arūnas, V. Kalendrienė, V. Radzevičius, S. E. Markauskas, V. Narusevičius, A. R. Girsai, E. Valeška, J. R. Karasiejai, V. Kazlauskas, J. Jablonskis, V. A. Bura-

Lietuva kitataučių spaudoje

Skirtinga lenkų pažiūra

Egzilinei lenkų vyriausybei Londone nesiseka įtikinti Lenkijos pogrindį, kad reikia reikalauti 1939 m. Lenkijos sienų rytuose. Paryžiaus lenkų žurnalas "Kultura" š. m. sausio vasario laidoje išspausdino pasikalbėjimą su Krokuvos pogrindžio leidyklos "Arka" redaktorais, kurių vienas pareiškė: "Šiuo metu sienų problemos nėra, nes nei Lenkijoje nėra gausesnių tautinių mažumų, nei lenkai niekur nesudaro didesnių grupės, gyvenančios palei Lenkijos sienas. Tačiau netgi jeigu padėtis ir būtų kitokia, svajonės apie sugrįžimą į Vilnių ir Lvovą būtų pavojinga iliuzija. Jeigu sovietų imperija ir subyrės, tai tikrai vėliau ar anksčiau įvyks, negalime pradėti sugyvenimo su mūsų kaimynais lietuviais, gudais, ukrainiečiais, slovakais, čekais ir vokiečiais nuo ginčų dėl sienų. "Status quo" priėmimas, netgi jeigu ir nebūtų pilnai teisingas, yra vienintelis protingas sprendimas".

Štromo straipsnis

Kitas Paryžiaus lenkų mėnesinis žurnalas "Kontakt" 1986 m. lapkričio ir gruodžio mėn. laidoje išspausdino prof. Aleksandro Štromo straipsnį "Baltijos kraštai 1940-1980". Šis straipsnis yra lyg ir Mišiuo ir Taagepero knygos "The Baltic States — Years of Dependence 1940-1980" santrauka, tačiau autorius pavaišina straipsnį knygoje nepasakeltais faktais ir savo nuomonės pareiškimais. A. Štromo nuomonė ne visada sutampa su straipsnio vertėjo J. Darskio nuomone. Apie pokario partizanų kovas profesorius rašo: "Vieniša Baltijos tautų kova darėsi vis labiau bergždžia ir tautiškai savizidiška. Jos buvo pasirušiosios ją baigti visokiais galimais būdais. Taip galvojanti tarpe atsirado netgi keli pasipriešinimo vadai, kaip pvz. lietuviai

Juozas Deksnys, Juozas Markulis ir Kostas Kubilinskas. Suprasdami, kad jie nesugebėtų įtikinti savo draugus pasipriešinimo vadovybėje dėl būtinumo užbaigti ginkluotą kovą, jie nuėjo taip toli, kad tapo slaptais KGB agentais, aktyviai padėdami sunaikinti pogrindį iš vidaus".

Vertėjas J. Darski savo prieraše pastebi: "Išdavimas ir nusikaltimas palieka išdavimu ir nusikaltimu, neatsižvelgiant į motyvus, kuriais vadovavosi juos įvykdę asmenys. Nustebina bandymas juos pateisinti, pritaikant filosofiją, kuri išteisintų kiekvieną išdaviką kiekvienoje padėtyje. Nustebina ir faktas, kad autorius savo didvyrių pasirinko "išdavikų karalių" — Deksnį, silpną žmogų, kuris, kaip paprastai išdavikai daro, perėjo į KGB tarnybą iš baimės, po įkalinimo. Tuo tarpu autorius visai pamiršta pagrindinį pogrindžio vadą Juozą Lukšą, kuris 1947 m. irgi perėjo "geležinę uždangą" ir įvykdęs savo uždavinį bei parašęs atsiminimus, 1950 m. grįžo Lietuvon, kur žuvo po kelių mėnesių kovos".

Kovos Punkske

Varšuvoje valdžios leidžiamas savaitraštis "Argumenty" 1986 m. 51-52 nr. išspausdino M. Jarockos straipsnį "Kaip vikaras iš lietuvių velnią vijo". Straipsnio autorė, kaip jau antraštė rodo, humoristiškai aprašo lietuvių-lenkų kovas Punksko parapijoje dėl kalbos šventovėje. Punksko klebonijoje yra saugojamas Lenkijos karaliaus ir Didžiojo Lietuvos kunigaikščio Ziganto Vazos raštas, kuriuo Punksko parapija yra apdovanojama žemėmis su sąlyga, kad jos klebonui bus lietuvis arba lietuviškai mokantis dvasiškis. 1932 m., negausiems iš kitur atkeltiems, lenkams reikalaujant, vyskupas Lukomskis įvedė lenkiškus pamokslus. Po karo į Punkską klebonų buvo atkeltas kun. Kaminski, kuris lietuviškai nemokėjo. Lietuviai pamane, kad lietuviškos pamaldos visai bus panaikintos ir per lenkišką pamokslą emė lietuviškai giedoti Rožinį. Tai išgirdęs lietuviškai mokantis jaunas vikaras išbėgo iš zakristijos ir emė šaukti: — Jus turbūt velnias apėdė, kad savo klebono neklusote... ir emė skaityti egzorcizmus.

Dabartinis Punksko klebonas prel. Dzermeika, pagal straipsnio autorę, stengiasi būti ir

lietuviams, ir lenkams teisingas. M. Jarocka pastebi, kad Punksko lietuviai per mišrias vedybas nutausta.

Paleisti lietuviai

Paryžiuje leidžiamas rusų savaitraštis "Ruskaja Mysl" sausio 30 d. laidoje pranešė, kad iš sovietų koncentracijos stovyklos buvo paleistas V. Lapienis, o iš tremties — J. Bieliauskienė, A. Terleckas ir H. Jaškūnas. Londone leidžiamas mėnesinis biuletenis "Voice of Solidarity" spalio mėn. laidoje rašė, kad sovietų kalnimo institucijose yra 41 lietuvių politikainų. Vakarų pasaulio rusų spaudos manymu, paliesti buvo tie politikainai, dėl kurių kalnimo labiausiai buvo protestuojama.

"Žalgirio" nesekmės

Maskvos dienraščio "Izvestia" vasario 1 d. laidoje buvo įdėtas S. Belovo straipsnelis "Kodėl 'Žalgiris' pralaimi?" Iš septynių rungtynių dėl čempionų taurės Kauno vyrų krepšinio komanda "Žalgiris" pralaimėjo penkias ir nepateko į keturių geriausių komandų skaičių, kurios dalyvaus baigėms rungtynėse. Pagal S. Belovą, žalgiriečiai per daug pasitikėjo savo jėgomis ir per mažai stengėsi laimėti. Anksčiau tame pačiame laikraštyje tas pats korespondentas rašė, kad dėl blogų treniravimo metodų sovietų krepšininkai neprilygsta amerikiečių profesionalams.

Žydų gelbėtojai

"The Jerusalem Post" sausio 24 d. laidoje pateikia statistiką, pagal kurią 144 asmenys Lietuvoje prisidėjo prie žydų gelbėjimo vokiečių okupacijos metais. Rusijoje, Ukrainoje, Latvijoje, Estijoje, Jugoslavijoje, Čekoslovakijoje, Vengrijoje, Italijoje, Graikijoje, Rumunijoje ir Bulgarijoje buvo mažiau gelbėtojų negu Lietuvoje, bet jų daugiau buvo Olandijoje, Lenkijoje, Prancūzijoje, Belgijoje ir to meto Vokietijoje.

1967 m. Vilniuje buvo išleista S. Binkienės knyga "Ir be ginklo kariai", kurioje rašoma apie žydų gelbėjimą Lietuvoje. Svarbiausias žydų gelbėtojas kun. Paukštys nėra šioje knygoje aprašytas. Jis dar 1944 m. sovietams užėmus Kauną, nežiūrint žydų užtariamo, buvo išgabentas į Sibirą. Jo veikla yra aprašyta Izraelyje išleistoje "Juodojoje knygoje". J.B.

Aukokime Lietuvių kultūros muziejaus statybai

Vyresnioji mūsų karta turi daug savo pergyvenimų bei atsiminimų primenančių užrašų, nuotraukų, dokumentų ir kitokių tremtį bei išėjų nušviečiančių kūrybos ir meno rinkinių. Ne visi jaunosios kartos nariai tą savo tėvų palikimą moka vertinti, ne visi ateityje turės ir tinkamas sąlygas tokios medžiagos priežiūrai. Be to, ateities istorikams ir visiems savo senelių ir prosenelių praeitimi besidomintiems asmenims jau dabar parūpintina viena aiški tos medžiagos vieta.

Kanados Lietuvių Bendruomenė tokią vietą parinko Anapilio sodyboje, Mississaugoje, ir ten šiais metais bus pastatytas KANADOS LIETUVIŲ KULTŪROS MUZIEJUS.

Šiam tikslui dabar telkiamos lėšos. Kreipiamės į jus, prašydami šį svarbų reikalą paremti kiek galint didesne auka. Aukos siųsti ir čekius rašyti šiuo vardu bei adresu:

KL BENDRUOMENĖ — MUZIEJUS,
1011 College Street, Toronto,
Ontario M6H 1A8, Canada

Už aukas, nemažesnes kaip \$20.00, bus išduodami pakvitavimai atleidimui nuo pajamų mokesčių. Paaugę \$1000.00 ar daugiau bus įrašyti į garbės lentą muziejaus pastate.

Kanados lietuvių kultūros muziejaus lėšoms telkti komitetas

KANADOS LIETUVIŲ KULTŪROS MUZIEJUI

paremti siunčiu \$

Vardas, pavardė

Adresas

Parašas

Taip demonstravo baltiečių jaunimas Vienoje, kur vyksta Europos saugumo ir bendradarbiavimo konferencija

Nuotr. M. Balaišytės

Naujos žinios apie senėjimą

Santrauka dr. E. L. Schneiderio straipsnio, išspausdinto "1987 Medical and Health Annual"

Nuostabi pažanga padaryta geriatrijoje — moksle apie senatvės ligas per pastaruosius kelerius metus. Ši pažanga pasiekta tyrinėjant senėjimo ligas.

Šio šimtmečio pradžioje Vakarų kraštų gyventojų tik 4% buvo 65 metų amžiaus arba senesni, o šiandien jau nuo — 10% iki 14%. V. Vokietijoje — 15%, JAV — 12%, Kanadoje — 9%.

Žmogaus amžiaus pasidare ilgesnis dėl sumažėjusio mirtinumo kūdikystėje, ir viduriniame žmogaus amžiuje. Senovės Romoje vidutinis žmogaus amžius buvo maždaug 25 metai, 1900 m. 50 metų JAV, o šiandien išsivysčiusiose kraštuose — 75 metai apimam, bendras žmogaus amžiaus ilgis galbūt nepasikeitė ir pasilieka apie 115 metų.

Dabar yra asmenų, pasiekusių savo amžiaus 9-tą, 10-tą ir 11-tą dešimtmetį. Šiandien JAV-se yra 2,6 milijono žmonių, turinčių per 85 metus.

Asmenys savo šeštoje metų dešimtyje yra palyginti sveika grupė. Vėlyvoje septintoje ir aštuntoje dešimtyje jau pasitaiko nemažai senėjimo ligų. Šių dešimtmečių žmonių, turinčių per 85 metus, JAV slaugos namuose yra vidutiniškai vienas iš keturių.

Neseniai atlikti geriatriniai tyrinėjimai Anglijoje, JAV ir kai kuriuose kituose kraštuose parodė, kad per daug žmonių nereikalingai siunčiami į slaugos institucijas. To būtų galima išvengti nuodugnium tyrimu, pabrėžiant veiklos reikšmę. Geriatrija rekomenduoja artimą bendrabiavimą grupės, kuriose dalyvauja gydytojas, gastrologas, psichologas, socialinis darbuotojas, profesinės ir fizinės terapijos specialistas.

Demencija (silpnapratystė) yra labiausiai naikinantis senatvės sutrikimas. Ji pasireiškia silpnėjanti orientacija ir atminties praradimu. Pastarasis būna stipraus pobūdžio, nelygintinas su lengvu atminties praradimu, kuris atsiranda normaliam senėjime. Lemiamai svarbu, kad individas su demencija būtų rūpestingai ištirtas ir nustatyta ligos priežastis. Yra daug priežasčių, sukeliančių demenciją, įskaitant kraujo, skydinės liaukos ir smegenų ligas.

Panaši ir demencija yra sunkioji depresija ir apsinuodijimas vaistais. Senstant įvyksta svarbūs pasikeitimai kūne skaidant vaistus. Tam tikri vaistai privalo būti duodami mažesnėmis dozėmis senyvam žmogui. Jeigu suvirkšinama per didelė vaisto dozė arba jeigu individas serga inkstais, kurie nepajėgia vaisto pašalinti, jis susikaupia kraujyje. Jeigu vaistas slegia smegenis, atrodo, kad žmogus turi demenciją. Todėl labai svarbu

atpažinti demencijos priežastį ir ją gydyti.

Kai visos kitos demencijos priežastys yra pašalintos, lieka demencija dėl mažų apopleksijų (strokes), vadinama multiinfarkto demencija ir Alzheimerio liga. Pastaroji paprastai pasižymi lėtu, nuolatiniu blogėjimu veikime, o multiinfarkto demencija — staigiu pasikeitimu veikime. Šiuo metu JAV-se Alzheimerio liga serga nuo dviejų iki trijų milijonų žmonių. Studijos nustatė, kad aštuntoje metų dešimtyje ji gali būti viena iš trijų asmenų.

Slaunies lūžiai yra ypatingai dažni senatvėje. Iš 200,000 tokių lūžių, kurie kasmet įvyksta JAV-se, 160,000 būna pas amens, peržengusius 65 metus amžiaus. Pastarųjų dauguma sudaro moterys. Tyrinėjimai rodo, kad salkinga mankšta ir pakankamas kalcio kiekis gali sulėtinti kaulų lūžį, priklausantį nuo amžiaus. Rekomenduojama, kad moterys prieš klimakterinį laikotarpį (mėnesinių išnykimo) vartotų kalcio 1000 mg. per dieną, o po šio laikotarpio — 1500 mg per dieną (eilinė Amerikos moteris suvartoja kalcio 500 mg savo kasdieninėje dietoje). Prieš imdamas kalcio priedą, moterys turi pasitarti su savo gydytoju, kad būtų užtikrintos, kad priedas nebūtų žalingas pvz. inkstams (akmenys).

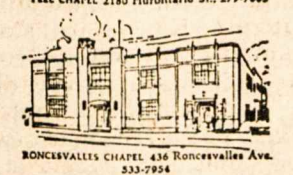
Aukšto kraujo spaudimo — hipertenzijos gydymas yra toks veiksmingas, kad sumažėjo mirčių skaičius dėl širdies priepuolių ir apopleksijos. Kai gydytojai kalba apie hipertenziją, paprastai jie kalba apie dviejų kraujo spaudimo ribų žemesnį spaudimą, būtent distolinį (pvz. 110, jeigu žmogaus kraujo spaudimas yra 140,110, o 140 sistolinis spaudimas).

Klinikiniai bandymai rodo, kad padidėjusio digstinio spaudimo gydymas yra veiksmingas visais žmogaus amžiaus laikotarpiais. Senstant atsiranda žymus sistolinio spaudimo padidėjimas. 80 metų amžiaus 20% gyventojų turi padidėjusį sistolinį spaudimą ir normalų diastolinį spaudimą (pvz. 180/80). Tuo tarpu, kai mažai gydytojų gydo sistolinį spaudimą, studijos rodo, kad individas su tokiu aukštu sistolinu spaudimu turi tris kartus didesnę mirties galimybę. Taip pat studijos rodo, kad tokio spaudimo gydymas gali būti veiksmingas labai švelniais vaistais.

Geriatrinis tyrinėjimas dabar kreipia didesnę dėmesį į ligas, priklausančias nuo amžiaus — osteo artritį, šlapimo nesulaikymą, hipotermiją (ne normaliai žemą kūno temperatūrą dėl šalto oro), dantų problemas ir atsitiktinius kritimus.

Paruošė J. Str.

Turner & Porter
laidotuvių namai
436 Roncesvalles Ave,
Toronto 3, Ont.
Tel. 533-7954

Turner & Porter

Lietuviška baldų dirbtuvė Toronte

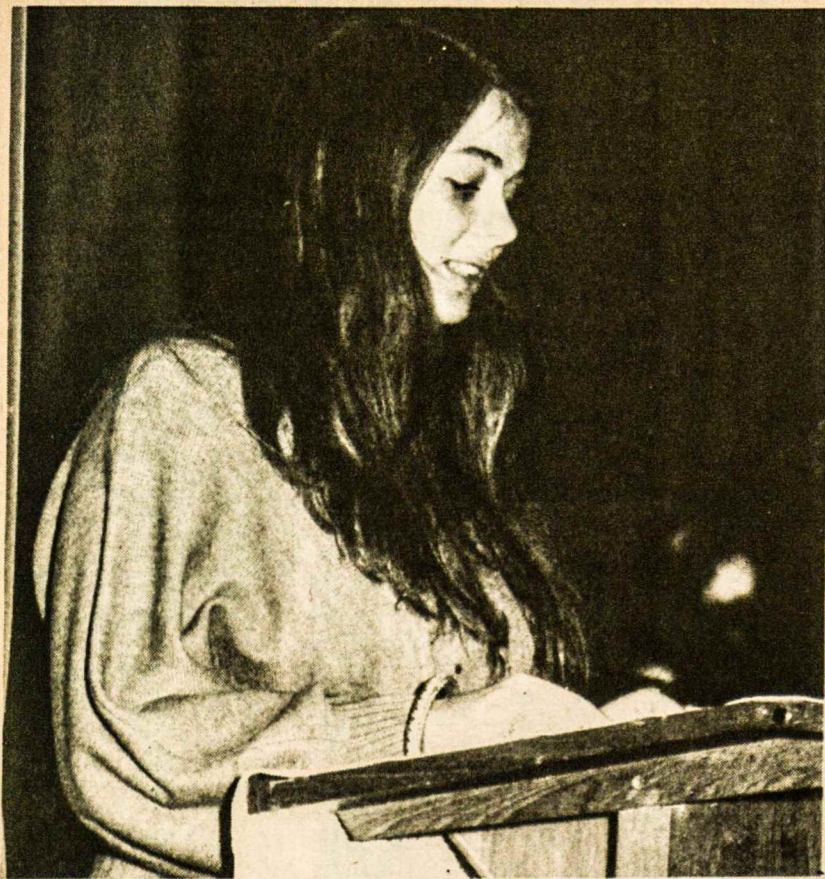
Daromi nauji minkšti baldai ir aptraukiami seni PIGIA KAINA. P. Lubys. Tel. 498-5823 arba 755-3174.

Bookbinding Studio

"SAMOGITIA"

meniškai įraš knygas bei žurnalus. Savininkas — lietuvius. Telefonas 625-2412

P. O. Box 1343, Postal Station "B" Mississauga, Ontario L4Y 4B6

Poetė ir dailininkė EDITA NAZARAITE, gyvenanti Kanados Edmontone; yra išleisdinusi eilėraščių rinkinį "Medaus ir kraujo lašai" S. Dabkus

Devenių kultūros fondo leidiniai

1. *Jūratė Statkutė de Rosales, BALTŲ KALBOS BRUOŽAI IBERŲ PUSIASALYJE*, \$15.00, JAV
 2. *Motiejus Karaša, GYVENIMO SŪKURIUOSE*, \$15.00, JAV
 3. *Jokūbas Dagys, SCULPTURES* (meno albumas), \$35.00, JAV
 4. *J. Andrius, LIETUVOS ŽEMĖLAPIS*, \$6.65, JAV
- Užsakymus siųsti:** Devenių kultūrinis fondas, P.O. Box 10782, St. Petersburg, FL 33733, USA.

REMKIME KANADOS LIETUVIŲ FONDA!

Iki šiol šis fondas išleido per 350,000 dolerių lietuviškai kultūrai, menui, švietimui paremti. Pagrindinis fondo kapitalas yra neličiamas, tiksliai palūkanos skiriamos lietuviškai veiklai įvairiose srityse.

Sudarydami testamentus, bent dalį turto palikime Kanados lietuvių fondui (Lithuanian-Canadian Foundation).

Tapkime šio fondo nariais ir aukokime jam! Visos aukos atleidžiamos nuo valstybinių pajamų mokesčių.

Testamentines ir kitas aukas siųsti:
Lithuanian-Canadian Foundation, 1573 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A6.

Šio fondo šūkis: **"Kapitalas Lietuvai, palūkanos — lietuvybei išvijoje!"**

Maloniai kviečiame Jus dalyvauti

Lietuvos 600 metų krikščionybės sukakties iškilmėse Romoje

1987 m. birželio 24 - liepos 21 dienomis

PROGRAMA: Lietuvių audiencija pas popiežių Joną-Paulių II Šv. Tėvo Mišios sekmadienį ir arkiv. Jurgio Matulio beatifikacija Mišios Šv. Jono Laterano bazilikoje Mišios 12 apaštalių bazilikoje Lietuvių chorų pasirodymas Lietuvių akademija Bufetes Saint' Angelo pilyje

KAINA: (iš Čikagos asmeniai) "Hilton" \$1530.00
"Sheraton-Boston" \$1375.00
"Polo" \$1310.00
"Michelangelo-Grand" \$1255.00
"Nordland" \$1090.00

Skrendant iš Los Angeles — pridėti \$150.00 prie pagrindinės kainos. Skrendant iš Bostono, Niujorko ir Toronto — nuimti \$50.00 nuo pagrindinės kainos. Į šią kainą neįeina \$13.00 aerouosto mokestis. Kainos gali keistis pagal dolerio vertę.

Į šią kainą įeina: lėktuvo bilietas, 7 naktys viešbutyje (nakvojant dviese kambaryje), (Continental) pusryčiai kasdien, "Hospitality Desk", lagaminų nešiojimas, visos susisiekimo išlaidos pagal planą, bilietas į bufetines vališes Sant' Angelo pilyje.

Informacijų teiraukitės:
Regina Krutulytė
(312) 436-5566 arba
"toll-free" 1-800-331-3903
arba artimiausiam agentui:

Audronė-Jūratė
c/o Audra Travel Corp.
1573 Bloor St. West, Toronto,
Ont. M6P 1A4 Canada
(416) 532-8772

Romas Kezys
c/o Vytis International
2129 Knapp St.,
Brooklyn, NY 11229
(718) 769-3300

Romas Kezys siūlo vienos savaitės ekskursiją per Vokietiją ir Šveicariją. **Alex Lauraitis** siūlo dviejų savaitių ekskursijas į Vokietiją ir Šveicariją, (Austriją, Budapeštą ir Jugoslaviją, vienos savaitės ekskursiją Italijoje.

Alex Lauraitis
c/o American Travel Service
9727 S. Western Ave.,
Chicago, IL 60643
(312) 238-9787

Danguolė Majauskas
c/o Comtraage, Inc.
9265 Overdale Lane
Brighton, IL 48116
(313) 229-6024

Mrs. Zalatoris
c/o Travel Advisors, Inc.,
1515 N. Harlem Ave.,
Suite 110,
Oak Park, IL 60302
(312) 524-2244

Nepaprasta kelionė

EDITA NAZARAITE

Nuo Vilniaus per Atėnus iki Kanados Edmontono

Turistinės kelionės atitraukia nuo kasdienybės, praplečia akiratį, palieka daug naujų išpūdžių. Tačiau sunku pažinti svetimą kraštą per kelias savaites. Vaizdai keičiasi kaleidoskopiškai, dažnai nuslydami tik egzotišku tolimo krašto paviršiumi. Norint pažinti svečią šalį, reikia ten pagyventi. Tokia puiki proga pasitaikė mano gyvenime: nors ir negaliu sakyti, kad gerai pažįstu Graikiją, bet jos sostinė — taip.

Laivu "Latvija"

O kelionė prasidėjo 1984 m. sausį. Drėgnas ir šaltas žiemos vėjas bastėsi po Odesos gatves, šiaurės Juodosios jūros paviršių tarsi pats nežinodamas, ko čia pagaliau stvertis. Laivas, kuris kažkodėl vadinosi "Latvija", plukdė apie tris šimtus turistų į ilgą kelionę: turėjome aplankyti Turkiją, Graikiją, Maltą, Ispaniją ir Prancūziją. Keilniai puikiai jautėsi didžiuliam ir gan ištaigingame laive, gerė kavą, konjaką, rūkė užsienietiškas cigaretes, šoko. Laivas skrodė šurmuliuojančią pilką žiemos jūrą ir pamazėl tolo nuo šalčio ir šlapdriobos.

Stengiausi neišsiskirti iš bendros masės, nors dažnokai išeidavau pastovėti ant denio, kol dar nesutemo, kol dar matėsi krantas. Reikėjo atsivieškinti su ta žeme, nes laivas man buvo nepaprastas — juo vykau ne į eilinę turistinę kelionę — keliauau juo į Laisvę. Apsisprendusi buvau seniai ir tvirtai, tad nuo sunkių apmąstymų per jėgą giniau save atgal ir turistų šurmuli, kad nesukelčiau įtarimo. Juk nevalia lūdiėti, kai aplink visi turi džiaugtis.

Į laisvės pasaulį

Kranto linijos tirpo migloje. Anapus liko Odesa. Toli toli liko mylimi ir artimi žmonės, tėvai, draugai. Liko vaikystė, romantiški studijų metai... Ant darbo stalo liko pradėta iliustruoti ketvirtą knygėlę vaikams, liko visi paveikslai, nupatpyti ar nupiešti beveik per dvidešimt penkerius gyvenimo metus...

Kodėl turėjo visa tai likti kažkur labai toli, kodėl turėjo būti nesugrąžinamai prarasta? Nes taip man liepė mano sąžinė. Nes Laisvė visada pareikalauja aukščiausio užmokesčio. Net ir pačioje didžiausioje laisvėje gyvenant, atsiranda progų, kai žmogus būna laisvas pasirinkti. Seną arba naują. Nelaisvę arba laisvę. Mirtį arba gyvenimą. Žmogus, kaip ir kiekvienas gyvas sutvėrimas, trokšta būti laisvas. Sirgti laisvę nėra jokia liga.

Tačiau kodėl žmonijos istoriją bjauroja tiek daug tironų, diktatorių, persekiotojų, masinių pjauntynių? Jei laisvės troškimas kiekvienam įgimtas, tai kodėl žmonės nepasirenka laisvės? Tegul ir pačia brangiausia kaina. Deja, kiekviena totalizmo šmėkla velka paskui save milžinišką baimės ir tamsos šešėlį, kuris aptemdo ne tik žmonių širdis, bet ir protus. Baimė yra nepaprastai galinga valdovė, nes kiekvienas žmogus trokšta būti ne tik laisvas, bet visų pirma — gyvas.

Betgi ateina tokia riba, kai nebesidžiaugi vien tuo, jog gyveni. Svarbiausia — kaip gyveni. Dažnai save klausdavau: ar turi kas teisę kitus fiziškai ir psichiškai kankinti už tai, kad kažkas kitaip galvoja, kad nori kitaip gyventi? Kas davė sau jėgą prievartauti tokią teisę? Niekas nedavė. Jie patys pasiėmė ir dabar kiekvienam iš mūsų kiekvieną dieną laiko prikišę šaltą pistoletą vamzdį prie smilkinio.

Žmogui yra brangi gyvybė. Bet teisė būti laisvam — taip pat. Nebijoti už savo mintis, nebijoti už savo žodį. Nepa-

kęsti prievartos ir smurto, pastoti kelią bukaprotystei ir kerštui. Protestuoti prieš priespaudą. Gal visa tai galima pavadinti jaunatvišku idealizmu, ironiškai nusišypsoti — juk nėra absoliučių sistemų tiesų. Gal ir taip. Bet ironizuoti švenčiausius žmonių idealus gali tik tas, kas seniai pamiršo teroro ir prievartos skonį arba niekad niekada jo neragavo...

Turkijos mieste

Apie pusiaudienį atvykome į Turkiją. Istambulas atrodė slogiai. Gal dėl apsiniaukusių dienų, kuri, sumišusi su dulkėmis, gaubė tą seną, patamsėjusią namais nusėtą uostą. Muzulmoniškų šventovių kupolai ir minaretai šiek tiek pagyvino miesto monotoniją. Iš karto buvo matyti, kad Turkija — labai neturtingas kraštas. Meno istorijos knygose išliaupsinta Šv. Sofijos šventovė atrodė nykiai. Seni architektūros paminklai neprižiūrėti, apieisti, nerestauruojami. Pilna elgetaujančių įkyrių vaikų. Autobusuose žmonės susikimšę kaip sardinės konservų dėžutėje. Net gausybės aukso dirbinių blizgesys garsiajame rytietiška turguje nenustelbė nušiuosų gatvėlių skurdo. Muziejų pamatėme didžiausią pasaulio deimantą — taip aiškino mums vadovas.

Grupės vadovai ragino mus savo menkus penkiasdešimt dolerių išleisti Istambule. Esą visur kitur suvenyrai bus labai brangūs. Ką gi nupirkau ir aš kažką, vėl gi — kad neįtartų. Turkijoje pasilikti net neplanavau, nes tai islamiškas kraštas. Bijojau, kad vietoj pabėgėlių stovyklos gali atsirasti kur kitur. Beje, grupės "sekliai" tikrai labai akylai visus saugojo, neleido nė metro atsilikti nuo grupelės. Prieš vykstant į šią kelionę, buvome rūšiai perspėti, kad po vieną vaikštinėti griežčiausiai draudžiama. Galima tik nedidelėmis grupelėmis po penkis asmenis, kurių vienas buvo atsakingas už kitų "saugumą". Kolektyviškumo tradicijos gilios ir toli siekiančios...

Graikijos link

Galų gale laivas atsiviekinė su senovišku Turkijos uostu. Vaidinti linksma ir nerūpestingą turistę buvo vis sunkiau. Laivas nepermaldausiam arčiau Graikijos link. Nežinojau, kaip konkrečiai įvykdysiu savo sumanymą, kokios bus aplinkybės. Blogiausia, kad dar pakeliui į Odesą peršalau, kamavo kosulys ir aukšta temperatūra. Man net pasiūlė pasilikti laive, neišeiti į krantą. Jokių būdų nesutikau. Kaipgi! Dešimta valanda ryto. Dangus giedras, saulėta Graikijos padangė mus svetingai pasitinka. Grupės vadovai paskelbia neplanuotą laisvą laiką. Net keturias valandas! Nebėra kada galvoti. Pasiimu foto aparatą ir mažą rankinuką, į

kurį tejsimečiau šukas, trisdešimt dolerių ir R. Tagorės lyrikos knygelę.

Pirėjos uoste

Pirėjos uosto gatvės pilnos žmonių. Skubrus penktadienio rytas. Nustebino žali medžiai ir nuostabūs oranžiniai apelsinai. O buvo sausio mėnuo! Mano turistinė "penkiukė" iš karto pakriko, visi užsiėmė vitrinų apžiūrėjimu. Tuo iš karto ir pasinaudojau. Apsimečiau, kad labai intensyviai fotografuoju, o pati pamažu nuslinkau į šalutinę gatvėlę. Žinoma, miesto nepažinojau ir neturėjau jokio supratimo kurlink einu. Kęžkur klaidžiojau, kol galiausiai susitikau su kita mūsų grupės "penkiuke". Toks išstypsis mane tuo paklausė, kodėl aš viena čia vaikštinėju. Kritišku momentu žmogus kartais labai sėkinamą sumeluojau. Pasakiau, kad visai nesu viena, o tik mano grupelė yra, va, štai šitoje parduotuvėje. Apsisukau ir nuėjau. O širdis, maniau, iššoks iš krūtinės. Bet koks suklaidimas grįžus pasibaigtų kalėjimu. Tą žinojau iš kitų patirties. Toliau visur vaidenosi KGB agentai, nes visi vyriškiai labai keistai mane nužvelgdavo. Mat buvau graikų žemėje tik keliolika minučių ir dar nežinojau, kokie yra Graikijos vyrai.

Kiek pavaikštinėjusi siaurą gatvėlę, išėjau į didelę gatvę. Takų sustabdyti nebuvo sunku, jų miesto gatvėse knibždėte knibžda. Įsėdusi į patogų automobilį, lengviau atsikvėpia. Ir tuoj pat prasidėjo pažintis su senutės Graikijos vaikais. Taksai vairuotojas nemokėjo anglų kalbą, ir man teko nemažai aiškinti, kad noriu važiuoti į policiją.

Į policiją

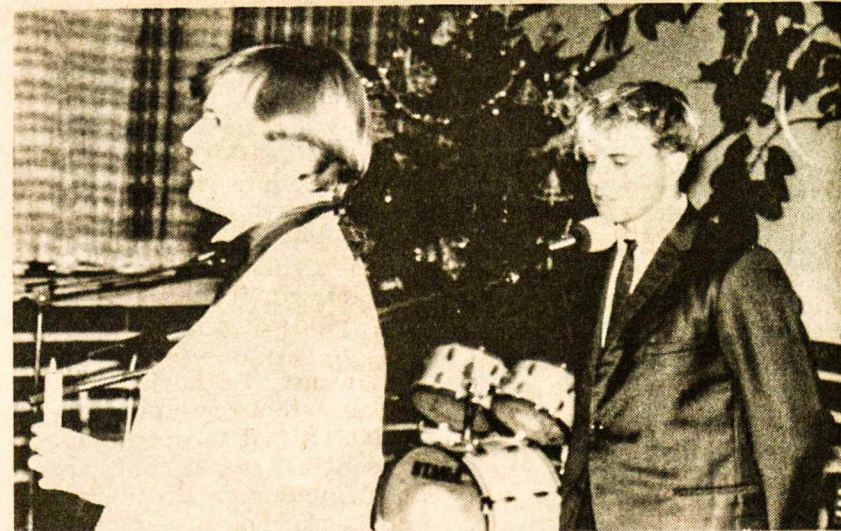
Pirėjos policininkas mokėjo angliskai, tad paaiškino man, kad tokiu reikalu kreipčiausi į Atėnų policiją. Ką gi, važiuojame. Graikas taksai vairuotojas jau žino, kokių keivių veža. Pavaisina dideliu sultingu apelsinu. Ir žiūri į mane lyg į ateivį iš kosmoso. Galiausiai pasiūlo nevažiuoti į policiją, bet užsukti į kokią nors kavinių. Mandagiai padėkoju, tačiau paaiškinu, kad man svarbiau policiją.

Policijoje jauni vyrai smalsiai mane apžiūrinėja, klausia, ar nepalikau šeimos, vaikų. Kažkur skambina. Duoda telefoną man. Balsas iš ragelio angliskai bubena, jog dabar aš važiuoju į imigracijos būstinę. Paskui taksai vairuotojas klausia kažkokių instrukcijų. Greitai vėl sėdame į automobilį, važiuojame siaurą gatvėlę, kurios tai kyla į kalną, tai leidžiasi pakalnėn.

Imigracijos darbuotojai pasakė, kad reikės palaukti septynių ar devynių mėnesius, kol galėsiu vykti toliau. O lia, pagalvoju. Ilgos ilgos atostogos Atėnuose. Ką gi, proga neeilinė. (Bus daugiau)

Dailininko P. RAUDUVES kūrinys, vaizduojantis žydincią tėviškės sodybą Lietuvoje ir jos širdį — motiną su kūdikiu, šeimos žiedu

Vasario 16 gimnazijos mokiniai INDRĖ ČUPLINSKAITE ir RIMAS ČUPLINSKAS deklamuoja Kaledų eglutės renginyje. Nuotr. M. Smitienės

PASTABOS IR NUOMONĖS

Fonetiškai ar . . . suprantamai?

AURELIJA BALASAITIENĖ

Su smalsumu nuodugniai skaitau 1986 m. rugsėjo mėn. "Švyturio" numerį, Vilniuje leidžiamą "politinių-visuomeninių ir literatūrinį žurnalą". Jei sovietinė ir komunistinė ideologija persunkti rašiniai gadina nuotaiką, bet skaitant pvz. nepaprastai intelektualų pokalbį apie "vaizduojamo meno kilmę" su Leningrado universiteto archeologijos katedros vedėju, išryškėja, kad ir ne visai priimtinas mintis išreiškianti lietuvių kalba yra mums svarbi. Gyvendami toli nuo gyvo tautos kamieno, kartais jaučiamės prarandą žodžius, taisyklingą sakinių sudarymą, nejučiomis ir mūsų pašamone prasišverbia gyvenamųjų kraštų kalbos įtaka.

Neseniai pasaulį išvydusi Juozo Vaišnio, SJ, "Praktinė lietuvių kalbos vartoseną" turbūt guli kiekvieno rašančio lietuvių knygų lentynoje. Savaimė suprantama, kalba geriausiai išsilaiko tik tada, kai ji yra gyva, plačiai vartojama, natūrali ir lengva mintims reikšti tiek raštu, tiek žodžiu. Paskutiniu metu tenka pastebėti, kad laisvojo pasaulio lietuvių kalbininkai stropiai seka dabartines Lietuvos kalbininkus ir kartais mums siūlo ne visai priimtina rašymo būdą, kuris yra vartojamas Lietuvoje. Kai kurie bendro vartojimo rašto elementai, kaip datos ir skaitmenys, privalo būti pritaikomi gyvenamojo krašto stiliumi, nes priešingu atveju galima susidurti su dideliais ir nereikalingais sunkumais.

Panagrinėkime datų rašymo būdą. Mes buvome pratę mėnesius rašyti romėniškais skaitmenimis, pradedant kalendorinių metų skaitmeniu, todėl parašius 1987. V. 3, mums yra aišku, kad tai yra gegužės mėnesio data. Tačiau datą rašant priimtu Š. Amerikos stiliumi, ji atrodytų taip: 3.5.87, o jos interpretavimas būtų — kovo penkta diena...

Negalime nesutikti su tuo faktu, kad visi, gyveną laisvame pasaulyje, privalo ant savo čekių, testamentų ir kitų datuotų dokumentų rašyti gyvenamojo krašto priimtą datą. Nemanau, kad vienoks ar kitoks datos rašymo būdas gadiną ar taiso lietuvių kalbos vartojimą. Kas būtų, jei lietuvių, istaigų tarnautojai, dirbdami su kompiuteriais ir svarbiais raštais bankuose bei kitokių pobūdžio įstaigose, savo mintyse susimaišę, nesilaikytų priimto datų rašymo būdo? Tokį jie išmoko nuo savo kūdikystės dienų vietinėse mokyklose, su tokiu susipažino ilgus metus gyvendami vyresnėje.

Antra ir labai esminė problema yra skaitmenų rašymas. Lietuvoje seniau ir dabar kabelelis rašomas prieš dešimtainę trupmeną, bet mes ant savo sąskaitų ir čekių negalime rašyti taip: \$1.25 (vienas doleris ir dvidešimt penki centai), nes čia toks skaitmuo interpretuojamas kaip vienas tūkstantis ir 25 šimtai. Tarptautinėje bankų sistemoje priimta tašku skirti sveiką skaičių (dolerį?) nuo trupmenos. Tik visiškai uždaroje lietuviškoje visuomenėje gyvenant, turint reikalų su pinigais, mokesčiais, pirkimais ir bankais, — galima tokiu būdu rašyti skaičius, nors čia išimokslinusi karta prie to priprasti negali ir iš jos to negalima reikalauti, kaip negalima reikalauti ir

iš vyresniųjų, dirbusių ar dirbančių įvairiose profesijose.

Fonetiškai svetimų pavardžių ir geografinių pavadinimų rašymas taip pat turi būti persvarstytas. Dabar pasaulis pasidarė labai mažas. Visų kraštų gyventojai, neišskiriant nė sovietinių kraštų, keliauja po platų pasaulį, tomis progomis susiduria su žemėlapiu, kelionių agentūromis, susipažįsta su kitų kraštų kultūra akis į akį. Štai skaitau tame pačiame "Švyturio" straipsnius ir bandau juose atpažinti minimus asmenis ir vietovardžius. Meno pasaulyje randu "A. Matiso piešinius", "J.V. Gėtės" citatą, "Giunterį Grąsą", "Z. Froidą", "Bušę" ir "Pikąsą". Kaikuriuos, po ilgo mąstymo, pavyko atspėti: "Goethe", "S. Freudą" ir "Gunterį Grassą", bet "Matissas" (gal Auguste Matisse?) ir "Buše" liko paslaptim. Paliekant originalinį vardą ir pridėdam tik lietuvišką galūnę, skaitytas neliks kitoje planetoje, pagal fonetinę rašybą nepajėgdamas kurioje nors enciklopedijoje rasti minimo asmens arba nemokėdamas svetimų kalbų.

Dar blogiau praktiškai gyvenime yra su vietovardžiais. Jau esame pripratę prie lenkų mums įprasto "Paryžiaus" ar "paryžietės" (paryžanka), tačiau vietovardžių žalojimas, juos rašant "fonetiškai", šiais moderniais laikais yra neleistinas. Atverskime "Encyclopaedia Britannica" ir suraskime Europos žemėlapi. Jei politinis žemėlapis jau sudarytas, prisitaukiant prie dabartines politines padėtis, tai Lietuvos teritorijoje rasime "Panevėžys" (ne Poniewierz), "Kaunas" (ne Kowno ar Kauen), "Šiauliai" (ne Schaulen ar Shawle) ir kitus grynai lietuviškus vietovardžius su visais mūsų rašmenimis. Lygiai tą patį rasime Lenkijos ir kitose slavų teritorijose. Reiškia asmuo, pasiėmęs Lietuvos žemėlapi, galės rasti jo žinomą miestą, kaip jis originaliai yra vadinamas. To mūsų "modernioji" rašyba nepripažįsta kitiems, o piktinamas, kai svetimaučių spaudoje matome "Wilna" ar "Kowno"...

Toliau skaitau "Švyturį". Žurnalistas aprašo savo išpūdžius, nukeliavęs "Eir Nju Zyland" (?) oro linija į "Fidžio" salą. Kaip surasti tokią oro liniją, kaip surasti tą salą žemėlapyje? Jis buvo sustojęs "Nandye", "Viti Lejuje", kurie jau išsivadavo iš "neokolonialistinės hegemonijos" (!!!). Žurnalistas buvo apsispjęs turistiniame "Pasifik resort" ... Kurioje planetoje jis lankėsi?

Nežinau, kaip mūsų redaktorai žiūrėtų į straipsnius, kuriuose būtų rašoma apie "specdėmesį" "jungtinių amžiaus limitą", "relaksavimo kabine" ir daugybę "situacijų".

Dažnai pagalvoju, kad tokia mūsų izoliacinė galvosena, ignoruojanti gyvenamojo krašto datų ir skaitmenų rašymo sistemą, "sufonetinant" vardus ir vietovardžius, yra ne tik nenaudinga, bet ir juokinga. Turime savo tarpe jau čia gimusių ir išimokslinusių jaunų profesionalų, kurie dar neatitrukę nuo savo lietuviško kamieno. Bet argi galime jiems pasiūlyti praleisti atostogas "Nju Zylande", pasigėrėti Karavadžio ar Botičelio paveikslais, išgity Matiso ar Renuaro reprodukcijų bei Gėtės ar Šatobriano veikalų? Svetimas bus jiems Dekartas, nepažįstamas liks Kytasas ir Šelis... ir nerandama bus Fidžio sala.

„Kai Vilniaus liepos žydi...“

Šviesios sakmės apie slėpiningąjį Vilnių ir lietuvių gyvenimą senovėje

K. BARĖNAS

Kas Lietuvos ir Lenkijos karaliumi išrinktą vengrą Steponą Batorą paskatino įsteigti Vilniaus universitetą, tą garšiąją švietimo instituciją? Istorikai turi istorišką atsakymą, o Paulius Jirkus sukūrė sakmę (Karaliaus sapno dovana), kurioje pasakojama, kad tasai kitatautis karalius panorėjęs išgarseti kuo nors didžiu, o Vilniaus vaivada pakioš jam mintį, kad susirastų vietą, kurioje Gediminas su sapnavo geležinį vilką, ten nakvotų, ir sapnas padėsiąs išspresiti, kaip pasiekti tos trokštamiosios didybės.

Vietą buvo surasta, tiksliai tinkamas sapnas neskubėjo aplankyti jo. Net paukščiai susirūpino ir pradėjo skustis Žibuntui, kad išsibaigs žvaikės, maldos ir šventieji apkurs nuo šauksmo, kai visas miestas meldžiasi ir gieda, norėdamas padėti karaliui. Tasai Žibuntas ir nusintė suopi, kad susuoptų Batorui tinkamą sapną. Žibunto aiškinimu, sapnuotosios plytos reikią knygas, ir karalius turės pastatyti universitetą.

Tas kūrinys išspausdintas Pauliaus Jurkaus naujojoje knygoje *Kai Vilniaus liepos žydi*, kurią dar 1985 m. data Bruklne išleido „Varduva“ (viršelis ir vinjetės paties autoriaus, 160 psl, kaina nepažymėta). Jis ir bene pats svariausias bus tuo, kad susijęs su konkrečiu reikšmingu istoriniu faktu. Ligi šiol, be kita ko, mūsų rašytojai yra savo kūrinuose vaizdavę Miną, Gediminą, Kęstutį, Vytautą ir kairiuosius kitus karalius bei kunigaikščius, o P. Jirkus savo pasakioje sakmėje romantiškom spalvom nupiešė naują valdovą — Batorą. Tasai karalius gal būtų ir be kita ko. Jis čia ir pasirodo tik kaip garbės trokštąs ir pakankamai pamaldus. Svarbiausia, šis kūrinys skirtas iškelti kur kas už Batorą reikšmingesniams dalykui — Vilniaus universiteto įsteigimo faktui.

Kiti į šią knygą sudėti kūriniai (iš viso jų dešimt) neatremti į jokus istorinius įvykius. Tačiau visų sakmių veiksmo fonas yra senieji laikai, kai karaliai valdė kraštą ir daug kas kitaip buvo. Pasakai, žinoma, lengviau vystyti, kai ne mūsų dienomis pasaulis tvarkėsi, kai rašytojo fantazijai reikštis dirva yra kur kas gal ir įdomesnė.

Pirmosios sakmių grupės (pavadininkas „Žibuntai, vasarą atešk“) kiti keturi kūriniai susiję su tuo Batoro išganingą sapną išaiškinusiu asmeniu: visuose juose pakankamai lemiamas vaidmuo paskirtas tam didžiagaliui Žibuntui, kurį karalius, atsidėkodamas už išaiškinimą, ką reiškia sapno plytos, paskyrė paukščių ir žvėrių kalbų profesorium. Juose pasakiškai pavaizduoti metų laikai ir ne kur kitur, o Vilniuje, kurį, kaip iš pareiškimo spaudai esame matę, Paulius Jirkus yra išmylejęs. Ta meilė ligi šiol ir vaisių nemažai yra davusi. Mylimai Lietuvos sostinei juk jis paskyrė 1968 m. išleistąją legendų knygą „Ant Vilnelės tilto“, o dabar ir šitoje naujoje viskas vyksta ten.

Kai prunkščiančiais žirgais įkinkyta karieta atbilda į Vilnių puošniai pagal anų laikų madą apsirengęs ponas Ruduo, kuris mėgsta „paulioti“ ir patriukšmauti (sakmė „Didysis dailininkas“), Žibuntas jam pasiūlo pagražinti nuobodžiai nudažytą miestą. Stengėsi tasai garsusis savas srities meistras, dažė ir perdažė, ir už tai buvo apdovanotas medaliais bei ordinais. Bet jo spalvingą darbą ištiko tokia pat nesėkmė, kaip ir visus rudėnius, kai nukrinta pagelė ir paraudę medžių bei krūmų lapai, o branginto dailininko po to niekas nebenori ne tik gerbti, bet ir žinoti.

Tirštose, nuotykių ir įvykių kupinos tos sakmės. Štai žiemai skirtoje („Baltoji valdovė“) Žibuntas pajunta, kad kažkas ne taip, kaip, rodos, turėtų būti. Kažkas ama dejuoti. Pasirodo, varpo šerdis dėl šaltų vėjų nebeįpataiko tiksliai atlikti savo pareigos, o Žibunto apibartas storulis Šaltis tei-

sinasi, kad Baltoji viešnia jam liepusi aptvarkyti purvą. Gavęs iš Žibunto tris mėnesius laiko, Šaltis įsisiautėjo, ir žiemą sutiko varnos nepatenkintos, o žmonės, pamatę pirmąją snaigę, „Te Deum laudamus“ giedojo ir klausėsi vie-nuolyno varpais skambinamos tos giesmės. Toliau jau reikšmingai veikia Žibuntas, stengdamasis padėti pirmiausia laikrodžiui ir iki pavasario apžiūrinėdamas ir tikrindamas, kas kur darosi.

Sakmėje apie pavasarį („Geriausieji draugai“) didžiausias vaidmuo paskirtas vėjams, įsisiautėjusių žieminių kovai su per žiemą stipriai įmigusiems šiltaisiais, kuriuos prikėlė, aišku, Žibuntas. Kad pavasarinis žydėjimas duotų vaisių, reikalinga vasara (sakmė „Darbščioji tarnaitė“), kurios pakviesti su laišku Žibuntas išsiunčia karvelį. Vasarą vaizduojanti basa moteris kviečia ma ateina, bet Vilnius buvo jai nedraugiškas, tai tik dėl Žibunto prašymo ji paėmė į ranką lazda, krepšį ir atskubėjo. Ji sukosi, atgaivino sodus, subrandino derlių. Paukščiai jai dėkojo, kad užaugino juos, o prieš sakydama sudie Žibuntui, jį dar taip pakalbėjo: „Sako, Žiema yra didelė valdovė. Jos nepažįstu ir nežinau. Tu ją matai, tai pakalbėk ir paklausk, kiek ji išaugina paukščių per metus, kuo pripildo žmonių klėtis. Kai atėjau, čia viskas buvo tuščia, o kai išėjau, visko visur pilna“.

Po to, žinoma, vėl atvažiuos tas dailininkas, kurio pastangos ir darbas niekais nueis, storulis Šaltis ims slankioti, pavasariniai vėjai prisikels iš miego, ištirpdys sniegus ir privers pabėgti Baltąją viešnią. Ir taip vaizdingai kartosis, kaip parašyta Pauliaus Jurkaus sakmėse.

Kai apie metų laikus ką naujo sukurta paskaitome, žinoma, tuoj prisimename Kristijoną Donelaitį. Ano gamta vaizdingai atkurta, o žmonės vargelių vargsta ir linksmis kasdieniškai, realistiškai. Pauliaus Jurkaus sakmėse apie metų laikus žmonės mažai kur teprabyla, beveik vien tik tas nuostabusis Žibuntas daugiau pasireiškia, o gamtos reiškinių pasakiškai sužmoginti.

Kitas penketukas tų sakmių skyriuje „Pirkliai pardavė gumbe“ nebeturi jokio jas jungiančio Žibunto. Tiesia, ir čia viskas vyksta anoje karališkoje Lietuvoje ir tame pat Vilniuje, kurį rašytojas apipina pasakiškais atsitikimais. Dar kas tom penkiom sakmėm būdinga, kad jos visos, sakykime, turi gėrį teigiančią idėją.

Sakmėje „Pirklys ir jo trys sūnūs“ tėvas, prieš dalydamas turtus savo tiems sūnams, išsiunčia juos į pasaulį. Kuris daugiau iš tos kelionės parsineš ir žmoną geriausią susiras, tas ir iš tėvo didžiausią dalį gaus. Į jauniąsias sūnų jis kreivia akim žiūrėjo, manydamas, kad jis netikęs. Išlėkė visi sūnūs pasakiškais žirgais, vyresnįjį didžiulius turtus pelnė, turtingas žmonas susirado, o jaunėlį net bandė nužudyti. O tas iš tikro jokių turtų neparsinešė, nes svetur mokėsi amato ir už žmoną parsigabeno paprastą mergaitę. Tėvo turtai atiteko abiem vyresniesiems, nes jaunas Jonas nenorėjo jokios dalies: jis pradėjo verstis auksakalyba ir ne tik praturtėjo, bet ir išgarsėjo, nes ir karalius jam užsakydavo padirbdinti dailenybių. O tie turtingieji gėrė, lėbavo, ir viską prašvilpė. Pagaliau tėvui paašikėjo, kad jis sukludo. Tasai meistras aukščiausiai iškilio kruopštumu ir žmoniškumu.

Jeigu rašytojas anoje sakmėje apie Batorą supynė šviesią pasaką apie tos didžiosios institucijos — universiteto įsteigimą, tai ir šioje apie tris brolius bus iškėlęs taip pat mokymosi, amatų reikšmę. Dar ir amatas šikart būdingas karališkieiems laikams, kai turto liai pasigedavo puošme-nų.

„Drąsusis jūrininkas“, sakykime, stebuklinė pasaka, nors nuostabūs dalykai vyksta ir kituose šioje knygoje spausdinamose kūriniuose. Šokę į Nerį įieškoti karaliaus pamesto stebuklingo žiedo, jūrininkas Jeronimas patenka į didelius pavojus, įsivelia į grum-

tynes, tačiau atgauna, ko įieškojo, ir suranda net pagrobtą savo mylimąją, bet grįžta, pasirodo, po daugelio metų, kai jau seniai nebėra žiedą pamestusio karaliaus.

Kaip nuostabi pažanga gali pasirodyti nepageidaujama, rodytų sakmė „Bokštas“. Nela-bai norom Vilniaus valdytojai leido architektui Lukui Matematikui statyti didžiausią pasaulyje bokštą, bet vis dėlto leido. O jis pats vienas, be jokios talkos, nulipdė ir aukštą ir nuostabiąs įrengimais aprūpintą. Pavyzdžiui, jis sugavęs uždarę saulės spindulį, ir visiemis dieną ir naktį užteko šviesos bei šilimos. Vienam aukšte buvo žiūronai, por kuriuos pažiūrėjus net ir slapčiausius dalykus galėjai pamatyti. Kas buvo parodyta karaliui ir jo palydai, tai tiek, matyti, užteko, nes iki bokšto viršūnės niekas ir nelipo pasidomėti, nors ten dar būta vertingų architekto dovanų vilniečiams.

Bet tos, rodos, gerovę atnešusios dovanos kai kam greit pasirodė nereikalingos, net kenksmingos. Diduomenė, aišku, negalėjo patikti, kad nebegalima išlaikyti paslapčių — nuodėmės matomos ir pamokulose atskleidžiamos. Net ir nuolatinė šviesa kai kam įkyri — geriau užsidegti žvakę. Ir šilimai palakyti geriau patinka malkos, negu ta saulės spindulio jėga. Nors karalius architektą apdovanojo ordinais, titulais, palivarku ir dvaru, miesto valdžios patvarkymu bokštas buvo nugriautas. Bokšto teikiamoji gerovė nereikalinga buvo, aišku, tiems, kurie galėjo nusipirkti visa, kas reikalinga.

Poroje paskutinių sakmių daiktai atlieka gal ir didesnę žmoniškumo misiją, negu kartais žmonės. Štai gatvės žibintai ryžosi nebestovėti, kur jis nereikalingas, o eiti šviesti ties langu mergaitę, kuri uždirba duoną sergančiai savo motinai. Kai motina pasveiko, jis padėjo gaudyti plėšikus. Kitoje, tiesa, ne pati pasirinkusi misija, bet iš dangaus išsiųsta, snaigė turėjo surasti laimingiausią žmogų. Po ilgos ir nuotykingos kelionės surado.

Skaitydamas šią knygą, pasakiško pasaulio mėgėjas gal pagalvos: štai turime savą, lietuvišką Anderseną ar brolių Grimą, kuris mums kuria pasakas apie senų laikų Vilnių! Turime, sakys, aiems pagėjumu nenusileidžiantį Paulių Jurkų.

Tokiems pasakiškiems, legendiniams ar sakmiškiems dalykams kurti Paulius Jirkus turi ne tik išradinę fantaziją, bet ir puikų stilių, kuris pasaką pakelia į tinkamą aukštumą. Gyvas, vaizdingas — nieko nepridėsi ir neatimsi. Šitai parašytas pasakas malonu skaityti, ir tik taip jos visų turėtų būti rašomos.

Bet Paulius Jirkus yra daugiatalentis lietuvis. Jis ir prozininkas, ir poetas, ir laikraštininkas, ir dailininkas — visur sėkmingas.

Vytautas Kastytis

MEILĖS TRUPINIAI

Tarp lapų ir žolynų
Atgijusia širdim tave menu:
Tavasis veidas kaip šaltinis
grynas,
O tavo akys tartum rytmečio
dangus.

Kryžavišos keliai,
Takai kryžavišos
Dienų ir metų brendime.
Dabar tik atminimai žavūs,
Tik didelės širdies kančia.

Poetai meilę giria,
Man meilės — vien tik trupiniai.
Ir ta pati be laiko mudviem mirė,
O gal gyva, gal dar gyvens ilgai?

Per ilgesio marios
Širdies plakimą
Ir tavo sielvartą jaučiu,
Atskirtos širdys nenurimo
Po rytmečio dangum plaučiu.
Kasmet gamta pakyla
Naujam pavasariui gražiai pražyst.
Ar tik neatsiliepi (pavasarinę tylą
Ir mūs nuvargusi, nualinta
širdis? ...

Orlandetas, Norvegija,
1945 m. gegužės 23 d.

Rašytojas ir redaktorius PAULIUS JURKUS, išleidinęs sakmių rinkinį „Kai Vilniaus liepos žydi“ Nuotr. V. Maželis

Naujas Stratfordo festivalio sezonas

ALFONSAS NAKAS

Neoficialiai šis 1987 m. sezonas bus pradėtas gegužės 6. Bet tie visi spektakliai iki gegužės galo — tai generalinės repetitijos (previews), skiriamos moksleivijai bei pasirinkimams. Sezonas oficialiai prasidės su birželio pradžia.

Kuriuose teatruose, kada ir kas šią vasarą vaidinama?

Didžiajame Festivalio teatre žiūrovų laukia penki veikalai:

Broadway išgarsintas muzikinis vaidinimas „Cabaret“ bus pirmasis. Jo premjera — birželio 1, o paskutinis spektaklis bus pačiame sezono gale — lapkričio 1. Džiugu, kad šio veikalo režisierium ir choreografu grįžta Brian Macdonald, keletą metų su didžiausiu pasisekimu režisavęs Gilberto ir Sullivan'o operetes, bet pernai festivaly nebedalyvavęs. Seks Bertoldo Brechto „Mother Courage“ premjera birželio 3. Šis veikalas repertuare liks tik iki liepos 26 ir bus maždaug tik du tuzinai jo spektaklių. Tarp birželio 5 ir rugsėjo 5 vyks klasikinės Richardo Brinsley Sheridan'o komedijos „The School for Scandal“ spektakliai. William'o Shakespeare'o „Othello“ scenoje atsiras liepos 31 ir pasiliks iki spalio 31. Paskutinis W. Shakespeare'o „Much Ado About Nothing“ bus pradėtas vaidinti rugpjūčio 7 ir repertuare liks iki spalio 31.

Avon teatre — irgi penki veikalai:

Tarp birželio 2 — lapkričio 1, ištisą sezoną, bus vaidinama Henriko Ibseno „Nora“ (kitaip — „Lėlės namai“). Shakespeare'o „Troilus and Cressida“ irgi repertuare išbus beveik visą sezoną — birželio 4 — spalio 30. Nuo birželio 6 iki spalio 31 vyks Antano Čechovo „The Cherry Orchard“ spektakliai. Čia niekada negirdėtas dviejų aktorių Stephen MacDonald'o veikalas „Not About Heroes“ bus pradėtas vaidinti birželio 25 ir scenoje išbus iki rugsėjo 4. Tai drama apie du britų poetus, dalyvačiusius I.D. kare ir susitikusius ligoninėje 1917 m. Pagaliau birželio 26 — spalio 31 vyks Richardo Epp vėl tik dviejų aktorių veikalo „Intimate Admiration“ spektakliai. Drama apie A. Čechovą ir jo favorizuotą aktorę Olgą Knipper.

„Third Stage“ pirmą kartą pasirodys net su keturiais pastatymais: Shakespeare'o „As You Like It“ (birželio 4 — rugsėjo 6) ir „Romeo and Juliet“ (birželio 6 — rugsėjo 5), R. C. Sherriff'o drama apie I.D. karo karių išgyvenimus prieš einant į mūšį „Journey's End“ (liepos 15 — rugsėjo 5) ir Timothy Findley veikalas „Not Wanted on the Voyage“, kuris dar tik užplanuotas, bet apie spektaklius bus pranešta vėliau.

Bilietai užsakymai paštu bei telefonu priimami nuo vasario 28. Rašyti šiuo adresu: Stratford Festival Box Office, P. O. Box 520, Stratford, Ontario, Canada N5A 6V2. Telefonu: vietinė linija iš Toronto — (416) 363-4471, iš Detroito — (313) 964-4668, iš visur kitur ilgos distancijos linija — (519) 273-1600.

Kiekvienais metais, apie artėjančio festivalio programą rašydamas, lankytojams pata-

riu pirmiausia užsisakyti informacinę brošiūrą „Stratford Festival 1987“. Ji atsiunčiama nemokamai, minėtu adresu ar telefonu paprašius. Tuo mano patarimu ne vienas tautietis yra pasinaudojęs. Labai gerai paruoštoji brošiūra, iš kurios čia tik kelias stambesnes pateikiu, rasite viską, ką apie festivalį norite žinoti.

Nauji giesmynai

Lietuvos krikščionybės suaktybes centrinis komitetas Čikagoje pavedė Lietuvų muzikų sąjungos muzikinei komisijai paruošti liturginio giedojimo planą bei koordinuoti jo vykdymą, ypač pagrindinėse iškilmėse Romoje ir Čikagoje. Komisijon įėjo: pirm. Rita Klorigienė, Juozas Kreivėnas, Viktoras Ralys, Kazys Skaisgiris, Dalia Viskontienė. Ji paruošė du giesmynus — vieną bendram giedojimui, kitą — choriniam.

Pagal muzikinę komisijos planą, kai kurias Mišių dalis (Kyrie, Gloria, Sanctus, Agnus Dei) ir keletą sudėtingesnių giesmių gieda tiksliai chorai. Kitas Mišių giesmės (įžangos, aukojimo, Komunijos, užbaigos) ir visus Mišių eigos giedojimus atlieka mišrus choras kartu su visais Mišių dalyviais; choras gieda pilna harmonija, o kiti dalyviai — tik melodiją. Dėl to komisija paruošė du atskirus giesmynus.

Parėnkant giesmes buvo žiūrima, kad būtų tinkamos masiniam giedojimui ir derintųsi su šventės prasme. Dalis tų giesmių yra visiem žinoma, kitos mažiau žinomos, bet melodingos. Muzikinė komisija stengėsi išlaikyti balansą tarp senųjų ir naujųjų giesmių.

Abu giesmynai apima tas pačias giesmes ir toje pačioje tonacijoje, išskyrus Stepo Sodeikos „Tėve mūsų“ ir Jono Govėdo specialiai krikščionybės sukakčiai sukurta giesmę „Kristui Karaliui“, kurias gieda tiksliai choras. Daugumos bendro giedojimo giesmių tonacija yra truputį pažeminta, kad pamaldų dalyviams būtų lengviau giedoti.

Giesmynų kaina: chorinio giesmyno — \$5.00, bendro giedojimo — \$1.00 JAV. Užsakomi šiuo adresu: Lietuvos krikščionybės jubiliejus, 5620 So. Claremont Ave., Chicago, IL 60636, USA. Attn. Giesmynai. Tel. (312) 737-8400. Čekius gieda: „Lietuvos krikščionybės jubiliejus“, Tarp pat galima užsisakyti „Draugo“ adresu: 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629, USA. Tel. (312) 585-9500.

Muzikinė komisija taipogi paruošė rečiau giedamų giesmių kasėtę, kurios tikslas yra pateikti chorams bendras gaires dėl giesmių tempų, dinamikos bei apytikrės interpretacijos, idant pasirošimas giedoti jungtiniuose choruose būtų kuo daugiau suvienodintas. Ši kasėtė skirta tik kaip pavyzdys chorų vadovams, bet ne viešam naudojimui.

Kasėtis įreikordavimą atliko Klivlando Dievo Motinos parapijos choras, vad. R. Klorienės, ir Toronto lietuvių choras „Volungė“, vad. D. Viskontienės. Įreikordavimai padaryti repetitijų metu ir be specialiu techniku sąlygų.

Kasėtis kaina — \$5.00 JAV. Užsisakyti „Lietuvos krikščionybės jubiliejus“ adresu (nurodyta anksčiau). Inf.

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

Lietuvių rašytojų draugijos valdyba praneša, kad 1986 m. dailiosios literatūros premiją paskirs trijų draugijos narių komisija — Alė Rūta, Bernardas Brazdžionis ir dr. Elena Tumienė. Autoriai arba leidėjai prašomi 1986 m. išleistų knygų tris egzempliorius atsiųsti komisijai iki š. m. balandžio 1 d. šiuo adresu: Alė Rūta-Arbienė, 306 22nd Street, Santa Monica, CA 90402, USA.

„Margučio“ vadovas Petras Petrutis koncertams vėl yra pakvietęs dainos ir muzikos atstovus iš Hamburgo — sol. Viliją Mozūraitytę, pianistę dr. Ramintą Lampsatytę-Kollars ir jos vyrą smuikinininką Michael Kollars. Svečių iš V. Vokietijos koncertai numatyti: Toronto — vasario 22 d., Floridos Miami vasarvietėje — kovo 1 d., Klivlande — kovo 8 d., Čikagoje — kovo 15 d. Tariamasi dėl koncertų St. Petersburg ir Detroito.

Miamio lietuvių klube koncertą 1986 m. gruodžio 7 d. Floridoje gyvenantiems bei atostogaujantiems tautiečiams surengė Los Angeles vyrų kvartetas: tenorai Emanuelis Jarašius, Bronius Seiliukas, baritonas Anatanas Polikaitis ir bosas Rimtautas Dabšys. Didžiąją programos dalį sudarė estradinės dabartinių Lietuvos kompozitorių dainos, populiarios ne tik ten, bet ir išieivijoje. Pianistė Raimonda Apeikytė, akompanavusi kvartetui, paskambino tris kompozicijas, tarp kurių buvo ir jos romansas, sukurta V. Miškeičiū-Putinio žodžiais. Los Angeles dramos sambūrio rež. Petras Maželis buvo paruošęs choreografinio pobūdžio dainininkų persigrupavimus.

Lietuvių rašytojų draugijos 1985 m. dailiosios literatūros premijos nepaskyrė Bostone sudaryta vertintojų komisija — dr. Mirga Girmuivienė, seselė Ona Mikailaitė, Danguolė Sadūnaitė ir dr. Stasys Goštautas. Sprendimas buvo padarytas komisijos posėdyje 1986 m. lapkričio 23 d. Lietuvių rašytojų draugijos valdyba vis dėlto nutarė, kad metinės \$2.000 premijos negalima nepaskirti. Premijos vertę 1985 m. leidinių dabar dar kartą įieškos vakarinėje JAV pakrantėje sudaryta nauja vertintojų komisija: Alė Rūta, Bernardas Brazdžionis, Jurgis Gliuda, dr. Elena Tumienė ir Pranas Vasydas.

Dail. Bronė Jameikienė, vitražų kūrėja, yra tvirtai įaugusi į meno pasaulį Havajuose, kur susikerta kultūrinės Rytų ir Vakarų paraiškos. Nuo 1971 m. ji dirba Honolulu dailės akademijoje, yra sukūrusi penkiolika vitražų didelėmis Šv. Petro episkopalo šventovės langams. Dail. B. Jameikienė savo vitražams nuo 1960 m. naudoja spalvotą skaldytą stiklą, išgaudama šviesos efektus, kurių nėra plono stiklo vitražuose. Honolulu dailės akademija kasmet surengia metinę parodą, jai pasirinkdama paskutiniuosius metų mėnesius. Pernai buvo surengta jau 36-toji metinė paroda „Havajų dailininkai 1986“. Vertintojų komisija parodai atrinko apie šimtą grafikų, tapytojų, skulptorių bei kito žanro dailininkų ir fotografų. Šešis parodos dalyvių pakvietė pati Honolulu dailės akademija, įvertindami jų pasižymėjimą Havajų meno pasaulyje. Šion grupėn buvo įjungta ir dail. B. Jameikienė, parodai pateikusi tris naujausius savo vitražus: „Egzotiniai drugeliai“ (1986), „Derlius“ (1985) ir „Gaidžių karalius“ (1985). Nors dail. B. Jameikienės vitražai buvo įkainoti tūkstančiais dolerių, du iš jų įsigijo Honolulu dailės akademija.

Operos sol. Arnoldas Voketaitis, baritonas, dainavo J. F. Kennedy'io operos teatre Vašingtone. 1986 m. spalio 28 d. jis įsijungė į premjerinį N. Rimskio-Korsakovo operos „Caro nuotaka“ spektaklį. Dirigentu buvo pakviestas žymusis čelistas M. Rostropovičius, režisierė — šioje operoje Didžiamjame Maskvos teatre dainavusi sol. G. Višnevskaja. Pagrindinius vaidmenis atliko solistai — Elizabeth Knighton, Cleopatra Ciurca, Ivanas Konsulovas, Viacslavas Polosovas ir Arnoldas Voketaitis. Dienraščio „The Washington Post“ muzikos kritiko J. McLellan pranešimu, solistai buvo sutikti plojimais ne tik veiksmo pabaigoje, bet ir po kiekvienos atlikto arijos. Spektaklio programoje žiūrovai galėjo susipažinti su pagrindiniu jo solistų laimėjimais operų pasaulyje. Ilgas operų sąrašas buvo skirtas sol. A. Voketaitiui.

Operos sol. Arnoldas Voketaitis, baritonas, dainavo J. F. Kennedy'io operos teatre Vašingtone. 1986 m. spalio 28 d. jis įsijungė į premjerinį N. Rimskio-Korsakovo operos „Caro nuotaka“ spektaklį. Dirigentu buvo pakviestas žymusis čelistas M. Rostropovičius, režisierė — šioje operoje Didžiamjame Maskvos teatre dainavusi sol. G. Višnevskaja. Pagrindinius vaidmenis atliko solistai — Elizabeth Knighton, Cleopatra Ciurca, Ivanas Konsulovas, Viacslavas Polosovas ir Arnoldas Voketaitis. Dienraščio „The Washington Post“ muzikos kritiko J. McLellan pranešimu, solistai buvo sutikti plojimais ne tik veiksmo pabaigoje, bet ir po kiekvienos atlikto arijos. Spektaklio programoje žiūrovai galėjo susipažinti su pagrindiniu jo solistų laimėjimais operų pasaulyje. Ilgas operų sąrašas buvo skirtas sol. A. Voketaitiui.

Vilniaus „Lėlės“ teatras savo repertuarą papildė dviem viena-veiksmėm F. Garsijos Lorkos pjesėm — „Don Kristobalio balaganėlis“ ir „Don Perlimpino meilė“, iš ispanų kalbos išverstom V. Petrausko. Premjerinio spektaklio režisierius ir dailininkas — V. Mazuras, kompozitorius — F. Lapėnas. Vaidmenis atliko aktoriai — N. Bižanaitė, A. Čeredėjeva, A. Grybauskaitė, V. Kirkilionis, J. Marcinkevičius, E. Mikailūnas, A. Mikutis.

Romas Sadauskas tapo pirmuoju literatūrinės I. Simonaitytės vardo premijos laureatu. Metinė premija įsteigė Klaipėdos rajono „Jaunosios gvardijos“ kolchozas, kurio teritorijoje yra rašytojos I. Simonaitytės gimtasis Vanagu kaimas. Premija R. Sadauskui paskirta už pernai pasirodžiusį romaną „Ežerėnų papartis“. I. Simonaitytės premija bus skiriama Klaipėdos zonos rašytojams bei jaunųjų rašytojų sekcijos nariams už geriausius kūrinius. Ją taigpi galima laimėti ir kiti Lietuvos rašytojai, literatūralogai, savo kūryboje atspindintys I. Simonaitytės gyvenimą, Klaipėdos krašto istoriją ir dabartį.

Vilniaus filharmonijos salėje paminėtas prieš 25 metus Vilniuje surengtas pirmasis džiazio muzikos atlikėjų koncertas. Jame tada dalyvavo pirmieji lietuvių džiazio ansambliai, J. Tallat-Kelpšas aukštesniosios muzikos mokyklos džiazio kvartetas. Sukak-tuviniame dvidešimtpenkmekio koncerte pasirodė džiazio meistrai — V. Ganelinas, R. Grabštas, P. Vyšniauskas, jaunimui atstovaujantys J. Tallat-Kelpšas aukštesniosios muzikos mokyklos ansambliai. Koncerte skambėjo: V. Ganelino „Monografijos“, R. Grabšto parafrazė D. Gillesio tema, džiazio klasikų D. Ellingtono, C. Parkerio, B. Smitho kūriniai. P. Vyšniausko kompozicija „Gėlė“ atliko autoriaus vadovaujamas kvartetas ir G. Abariaus archyvinės džiazio muzikos ansamblys.

Baltijos kraštų liaudies tapybos darbų paroda atidaryta Lietuvos dailės parodų rūmuose, Vilniuje. Jon buvo atrinkta ir įjungta 60 mėgėjiškų dailininkų iš Lietuvos, Latvijos ir Estijos, parodai pateikusi po keturis savo kūrinius, priklausiančius pastarajam dešimtmėčiui. Liaudies menininkus skiria ne tik amžius, profesija, bet ir nevienodas pasirošimas tapybai. Parodos senoliu buvo pripažintas kaunietis V. Vasiliauskas, einantis jau 92-tuosius amžiaus metus. Jo puoselėjamas tradicijos tik pradeda testti jaunimo atstovės E. Knūkštaitė ir L. Meškaitytė. Baltiečiai liaudies tapytojai bendradarbiauja jau porą dešimtmečių, susitikdami seminaruose, ekskursijose ir parodėlose. Vilniškė paroda yra pirmoji platesnės nuosklaus, sistemingo darbo atskaita. Jos lankytojų laukė gamtos ir darbo vaizdai, šventės, etnografinės kompozicijos, portretai ir naturmortai.

Jauniesiems Lietuvos teatro menininkams paskirtos jų 1985-86 m. darbų apžiūros premijos ir suteikti laureatų vardai. Premijas už režisūrą laimėjo: Vilniaus jaunimo teatro rež. E. Nekrošius — už spektaklį „Dėdė Vania“, rež. G. Padegimas — už spektaklius „Pamišėlio užrašai“, „Žemaitė“ Kauno ir Šiaulių dramos teatruose, Vilniaus dramos teatro rež. R. Tuminas — už spektaklį „Tarytum mes nepažįstami“, Panevėžio dramos teatro rež. J. Daukantas — už spektaklius „Trys seserys“ ir „Mykolas Glinskis“, Vilniaus „Lėlės“ teatro rež. R. Driežis — už spektaklius „Ką senelis padarys, viskas bus gerai“, „Dailidė, Perkūnas ir velnias“. Premijos už pastarųjų dvejų metų laikotarpį sukurtais vaidmenimis paskirtos: Vilniaus dramos teatro aktoriams — A. Žebrauskui ir R. Jakucionytei, Vilniaus „Lėlės“ teatro aktorėi A. Grybauskaitėi, Vilniaus rusų dramos teatro aktorėi J. Untilovai, Kauno dramos teatro aktoriams — P. Budriui, I. Dapkūnaitėi ir V. Kelmytei, Panevėžio dramos teatro aktoriams — A. Preidytei, G. Adomaičiui ir R. Jovui, Klaipėdos dramos teatro aktorėi A. Šaltenytei. Kauno dramos teatro dail. J. Arčiauskas premijos susilaukė už scenografiją spektakliams „Pamišėlio užrašai“ ir „Senelių namai“. Perėinamoji kultūros darbuotojų profsąjungos premija paskirta Kauno dramos teatrui už aktyvų darbą su jaunaisiais teatro menininkais.

V. Kst.

Prisikėlimo Parapijos Kredito Kooperatyvas

999 College St., Toronto, Ont. • Telefonai: 532-3400
M6H 1A8 • 532-3414

AKTYVAI virš 32 milijonų dolerių

KASOS VALANDOS:

Pirmadieniais	9.30-3.30
Antradieniais	9.30-3.30
Trečiadieniais	9.30-3.30
Ketvirtadieniais	9.30-8
Pentadieniais	9.30-8
Šeštadieniais	9-1
Sekmadieniais	9-12.30

MOKA UŽ:

90-179 d. termin. ind.	6 1/4%
180-364 d. termin. ind.	6 1/4%
term. indėlius 1 metų	7 1/2%
term. indėlius 2 metų	7 3/4%
term. indėlius 3 metų	7 3/4%
GIC - 1 m. - (met. pal.)	8 %
GIC - 1 m. - (mėn. pal.)	7 3/4%
RRSP ir RRIF (pensijos)	7 3/4%
RRSP 1 metų term.	8 %
spec. taup. s-ta	6 1/4%
taupomąją s-ta	6 %
taupymo kasd. palūkanų sąsk.	6 %
čekių kasd. palūkanų sąsk.	3-6 %
DUODA PASKOLAS:	
asmenines nuo	10 1/2%
mortgicijus nuo	9 1/4% - 12 %

ANAPILYJE skyrius
veikia sekmadieniais
9.30 v.r. - 1 v.p.p.

Duodame asm. paskolas iki \$50,000 ir mortgicijus iki \$100,000 (75% įkainoto turto vertės). Draudžiame narių gyvybes pagal santaupų dydį iki \$2,000 ir asm. paskolas iki \$10,000. Par-duodame pinigines perlaidas (money orders) ir kelionės čekius (traveler's cheques). Neimame mokesčio už išrašytus čekius bei opmokamas įvairias sąskaitas. MŪSŲ TIKSLAS — NE PELNAS, BET SAŽINGAS PATARNAVIMAS

STEPHAN'S FURS

406 Roncesvalles Ave. Telefonas 536-5936 ir
2239 Bloor Street West. Telefonas 762-7775
Parduodami kailiniai apsiaustai ir įvairaus kailio kepurės.
Priimami užsakymai. Daromi pataisymai bei persiuvimai.

LIETUVIO SAVININKO VAISTINĖ MARGIS DRUG STORE

JOHN V. MARGIS, Phm. B.

408 Roncesvalles Ave. Tel. 535-1944

PRIMA "ONTARIO DRUG BENEFIT" RECEPTUS
PENSININKAMS 15% NUOLAIDA NUO VISKO (ISSKYRUS CIGARETES)

NEMOKAMAS PRISTATYMAS Į NAMUS

MARGIS DRUG STORE TURI "LOTTARIO" LOTERIJOS
SKAITYTVĄ (KOMPIUTERĮ)

A.P. GOMES

Real Estate & Insurance Ltd.

Perkant ar parduodant nekilnojamą nuosavybę visada
Jums sąžiningai patarnaus
Antanas Blūdžius Telefonai:
531-1191
namų 537-2291

1567 Dundas St. W.
Toronto, Ontario

"Bache Securities" registruotas atstovas

VILIUS SERGAUTIS, B.Sc.

"TREASURY BILLS" — mokami aukščiausi nuosimčiai už 30 d.,
60 d., 90 d. ir vienerių metų investavimus.

Mielai jums patarnaus
šėrų, lakštų, pelningo
investavimo reikaluose.

Tel. 860-3280
18 King St. E.
Toronto, Ont., M5C 1E3

PASIRINKITE

SAU NAMĄ

su

- * patyrusiu atstovu,
- * sąžiningu patarnavimu
- * asmeniniu patarimu

ANTANAS GENYS

an independent member broker

RE/MAX professionals inc. Realtor

1 east mall crescent
etobicoke, ontario M9B 6G8

232-9000
res: 231-2839

Sąžiningas, konfidencialus patarnavimas

Parduodant, perkant ar tik norint informaciją apie
nekilnojamas nuosavybes prašom man paskambinti

Gražina Raškauskienė, B.Sc.

624-6336

namų 897-0068

ALLAN BROWN REAL ESTATE (ONT.) LTD., REALTOR
Toronto & Mississauga Real Estate Board
4141 Dixie Rd., Rockwood Mall, Mississauga

Greitas ir tikslus

patarnavimas!

DRAUDA

gyvybės, automobilių, gaisro atveju,
nuomininkų turto, verslo ir komercijos

Juozas Eimis Ramas
Tel. 364-5081, namų 766-5857

Allstate

Simpson's, 176 Yonge St.,
Toronto, Ont., M5C 2L7 (Queen & Yonge)

Klientų patogumui, susitarus, atvažiuoju į namus

Svajoti galime ne tik pavasarį ar vasarą, bet ir žiemą... Ntr. St. Dabkaus

Kanados įvykiai

(Atkelta iš 1-mo psl.)

žiūrėta ir sprendimas padarytas 72 valandų laikotarpyje. Atmetieji bus išstremti iš Kanados. Ateiviai Kanadon iš JAV taip pat bus sustabdyti pasienyje ir 72 valandų laikotarpyje bus padaryta tikrų politinių pabėgėlių atranka. Asmenys, kurie per Kanadą vyks į kitas valstybes, turės įsigyti pervažiavimo vizas, nes nemažas tokių skaičius nutarė pasilikti Kanadoje, vadinant politikinius pabėgėlius.

Ministerio pirm. B. Mulronio konservatorių vyriausybė, susidūrusi su sparčiai augančiu savo populiarumo kritimu, nutarė įvykdyti 1984 m. rinkiminiųame vajuje padarytą pažadą mirties bausmės grąžinimo klausimu. Tada buvo įsipareigota šiuo reikalu praversti laisvą balsavimą parlamente, bet pažado tęsėjimą vis atidėliojo pats B. Mulronis, su kitų partijų vadais nepritariantis mirties bausmei. Jo pavaduotojas D. Mazankowskis dabar pranešė parlamento nariams, kad jiems bus sudaryta proga pagal sąžinės balsą pasisakyti už mirties bausmės sugrąžinimą arba ir toliau patvirtinti jos atmetimą 1975 m. Kanadiečių dauguma, matydama gausias žmogžudystes, dažnus policininkų nužudymus, žiaurumų pasižymintiems žudikams reikalauja mirties bausmės. Dabar jau yra atveju, kai jie, susilaukę bausmės dovanojimo, vėl nužudo kitą žmogų. Kitaip galvoja kai kurie Kanados parlamentarai, kurių šeimų nepaliečia žmogžudystės. Jiems atrodo, kad politikai, pripažinę mirties bausmę žudikams, patys keršto krauju susitepa savo rankas.

Laisvame balsavime dėl mirties bausmės jokios įtakos neturės parlamentarų priklausymas partijoms. Jiems bus leistas laisvas balsavimas pagal savo sąžinės balsą. Antro balsavimo bus susilaukta tik tuo atveju, jeigu būtų patvirtintas mirties bausmės grąžinimas. Tada parlamentinis komitetas turės padaryti atitinkamus įstatymo pakeitimus, kuriuos vėl reikės patvirtinti parlamento narių balsavimu. Viešosios nuomonės tyrimo duomenys liudija, kad mirties bausmės pritaria beveik 90% kanadiečių, kai atliekama sąmoninga žmogžudystė, įstatymuose vadinama I laipsnio žmogžudyste. Apie 70% kanadiečių nori, kad mirtimi būtų baudžiami ir visi teroristai bei įkaitų grobėjai net ir tais atvejais, kai jie nieko nenužudo. Daugelį kanadiečių nuo mirties bausmės atbaido žudiko pakorimas. Tokiam bausmės būdai pritaria tik 9% apklaustųjų. Kiti nori lengvesnio mirties bausmės įvykdymo. Pakorimą galėtų pakeisti

sušaudymas ar net staigiai veikiančių nuodų išvirkštymas. Nerimą kelia per lengva bausmė žmogžudžiams. Henry Williams, 1973-74 m. išpriešinęs penkias paaugles, nužudęs dvi ir vieną sunkiai sužeidęs, buvo nuteistas kalėti iki gyvos galvos be jokio bausmės sumažinimo 20 metų. Dabar staiga pasirodė pranešimai spaudoje, kad šis žmogžudys, kalėjime praleidęs tik 11 metų, gaus leidimą išeiti laisvėn viena diena be jokios priežiūros. Vėliau šis sprendimas buvo atšauktas.

Tamilai, turintys gyventojų mažumą Sri Lankoje, nori turėti autonomiją savo provincijoje ir skundžiasi, kad juos ten persekioja singaliečių daugumos vyriausybė. Iš tikrųjų partizaninė kovon yra įsijungę ir tamilai. Turtingesnieji dabar pasitraukia Indijon ir, užsimokėję už kelionę, lėktuvais atskrenda V. Europon. Ten jų jau yra apie 60.000. Vien tik V. Vokietija stovyklose turi 30.000 tamilų, kurie "Aero-

Aukojo "Tėviškės žiburiams"

\$200: Anapilio moterų būrelis; \$50: Anapilio knygynas-V. Aušrotas; \$15: L. Tumosa; \$10: R. Ciplijauskienė; \$8: P. Simanauškas; \$5: J. Manikauskas, J. Yurkus, G. Narbutas; \$4.50: R. Rimša; \$3: P. Ambrozėjus, J. Vaškėlis, L. Bruzga; \$2: A. Bielskis.

Rėmėjo prenumeratą atsiuntė:

\$28: V. C. Gudaitis; \$27: V. Rastenis; \$26: M. Adomavičius; \$25: S. Kėkštas, J. Dobis, A. Dobis, J. Kareckas, J. Jaram, J. R. Lelis, P. Babeckas, V. Anyšas, G. Stonkus, Z. Brazauskas, St. Garliauskas, E. Gantautas, R. Šarūnas, B. Rūkstėlė, R. Miliūnas, B. Budzinauskas, O. Rutkauskas, K. Galiauskas, A. Masionis, M. Galinauskas, J. Vaškevičius, V. Gečas, L. Gečas, L. Tumosa, S. Beržinis, A. Vazgauskas, A. Sagevičius, J. Lekutis, A. Žukauskas, J. Juodikis, V. Jančiukas, K. Sudeikat, V. Dubauskienė, J. Vidmantas, P. Kripas, J. Bogušas, A. Bražys, J. Vingelis, J. Juozapavičius, A. Matulionis, O. Genautis, A. Zakarevičius, J. Juraitis, J. Vilimas, A. Petryla, E. Jaskus, V. Kleiza.

Už dvejus metus po \$25 rėmėjo prenumeratą atsiuntė A. Keturakis.

Garbės prenumeratą atsiuntė:

\$40: V. Vaičiūnas; \$36: N. Navickas; \$31: J. Gataveckas; \$30: J. Gustainis, S. Vasiliauskas, J. Arcimavičius, L. Šeškus, V. Juodis, J. Manikauskas, S. Paškauskas, St. Gotscheldas, J. Žilys, A. Vitkūnas, S. Narbutavičius, J. Butkus, J. Jonaitis, R. Dementavičius, A. Vanagas, V. Naras, K. Roman, B. Neve-rauskas, A. Micūnas.

Užsakykite "Tėviškės žiburius" kaip dovaną jaunavedžiams, studentams, mokslus baigusiesiems, jauniems profesionalams, naujiesiems, vienišiesiems tautiečiams. Metinė prenumerata naujam skaitytojui — \$18, reguliari prenumerata — \$22, rėmėjo — \$25, garbės — \$30. JAV se prenumerata skaičiuojama amerikietiškais doleriais.

J&L SULIMIERSKI and ASSOC.

INCOME TAX

10% nuolaida "Tėviškės žiburių" skaitytojams

Neima atlyginimo, jei klientas nepatenkintas

Didžiausia etniška pajamų mokesčių firma "Taxtronix" garantuoja:

- Visas galimas mokestines nuolaidas
- Konkurencines pigias kainas visiems
- Greitą, be klaidų kompiuterinį apskaičiavimą
- Profesinę pagalbą paprastais (T4) ir sudėtingesniais (verslo) atvejais
- Patogi (staigų) vieta; atidaryta kasdien nuo 10 v.r. iki 6 v.v.

1. Advance Real Estate, 1055 Bloor St. W.
2. Garczynska Travel, 163 Roncesvalles Ave.
3. PAGRINDINĖ (STAIGA: 2290 Bloor St. W. (prie Runnymede). Tel. 769-4558

Svarbus pranešimas jaunimui

Visas lietuvių jaunimas 18-30 metų amžiaus, norintis atstovauti Kanados lietuvių jaunimui VI-ajame Pasaulio lietuvių jaunimo kongrese Australijoje, kviečiamas nedelsiant raštu pareikšti norą kandidatuoti į atstovus KLJS-gos valdybai, atsakant į sekančius klausimus: 1. Ko tikiesi iš šio VI-ojo PLJK? 2. Ką jis tau reiškia? 3. Kaip ruošiesi atstovauti savo krašto lietuvių jaunimui?

Atsakoma lietuvių kalba. Atsakymai kuo greičiau turėtų būti persiunčiami KLJS-gos valdybos vicepirmininkei Marytei Adamonytei: 6470 Jolbert Ave., Montreal, P.Q. H1M 1K9. Telefonas: (514) 256-5355.

Atsakymai bus peržiūrėti ir tada atskirų miestų kandidatų sąrašais bus surašyti. Balsavimai numatyti kovo 8 d. Inf.

floto" lėktuvais atskrido į R. Berlyną ir pirmąjį į V. Berlyną. Masinį tamilių antplūdį V. Vokietija sustabdė grasinimu R. Vokietijai nutraukti ekonominę paramą, jeigu tamilai ir toliau bus atgabenami lėktuvais į R. Berlyną oruostį. V. Vokietijoje tamilai nesijaučia laimingi, nes dvejus metus tenka praleisti pabėgėliams skirtose stovyklose, kol pagaliau gaunamas leidimas dirbti. Be to, ten reikia išmokti vokiečių kalbą. Kanadon juos vilioja anglų kalba, tuoj pat gaunamas darbo leidimas, parama įsikūrimui. Tačiau kanadiečiai vis garsiau pradeda reikalauti, kad valdžia sustabdytų nelegalius turtinių tamilių antplūdžius. Keistai atrodo, kai politiniais pabėgėliais pripažinti asmenys, kurie netrukdomi keleiviniais lėktuvais išskrenda iš Sri Lankos, patys užsimokėję kelionę. Vėliau jie taip pat turi pakankamai pinigų išinuomoti laivą V. Vokietijoje nelegaliai kelionei Kanadon. Tuo tarpu normalūs ateiviai turi ilgai laukti eilėje, kol pagaliau legaliai atvažiuoja Kanadon.

ŠALFASS suvažiavimas

Visuotinis metinis ŠALFASS suvažiavimas įvyks 1987 m. kovo 14, šeštadienį, 11 v.r., Toronto Lietuvių namuose. Darbotvarkėje: invokacija, prezidento ir komisijų sudarymas, sveikinimai, protokolo skaitymas, centro valdybos pareigūnų pranešimai, įvairių sporto šakų pranešimai raštu, garbės teismo ir revizijos komisijos pranešimai. Bus svarstomi šie reikalai: Lietuvių sporto fondas, leidinis "Išėjimo lietuvių sportas", III Pasaulio lietuvių sporto žaidynės, 1987 m. varžybinis tvarkaraštis, Baltiečių sporto federacija, narių, rėmėjų, globėjų telkimas. Norintieji papildyti ar pakeisti darbotvarkę prašomi kreiptis į cv pirm. Pr. Bernecką (32 Rivercrest Rd., Toronto, Ont. M6S 4H3, Canada. Tel. 416-763-4429). Inf.

"VYČIO" ŽINIOS

Visuotinis "Vyčio" susirinkimas, įvykęs 1987 m. sausio pabaigoje, aptarė praėjusių ir ateinančių metų veiklą bei kitus darbus. Klubu valdybon išrinkti: B. Savickas, A. Klimas, E. Stravinskis, R. Duliūnas; revizijos komisijon: P. Berneckas ir A. Balnis. Išdinin-kės pareigoms numatyta kviešti M. Zaleckienę. Atstovais į sportininkų suvažiavimą išrinkti: J. Žukas ir A. Supronas. 1986 m. pajamų turėta \$1838.74 ir išlaidų \$1734.40. Didžiausią dalį išlaidų sudarė išvykos į žaidynes, krepšinio pirmenybės ir mokesčiai teisėjams. Susirinkimas baigtas Tautos himnu.

Krepšininkai York lygos pirmenybės pradėjo nesekmingai, tačiau laimėtos 5 paskutinės rungtynės rodo vytičių daug žadančią pažangą. Laimėtos rungtynės prieš: "P.N.V. Pistons" 104:86, "Tuna" 79:76, "China All Stars" 78:76, "Suns" 83:67 ir "Aušra" 66:64. Prieš "Aušrą" rungtynės buvo laimėtos tik paskutinėse sekundėse — R. Duliūnui pavyko "pavogti" sviedinį ir įmesti į krepšį. Komandoje žaidžia ir iki šiol yra iškovoję taškų: T. Karpis 115, A. Klimas 31, R. Duliūnas 74, E. Stravinskis 36, K. Simonaitis 59, E. Nacevičius 35, P. Tutlys 6, Rijto 29.

Krepšinio treniruotės vyksta Prisikėlimo salėje antradieniais nuo 6 iki 10 v. visiems.

Nuolatiniam mūsų rėmėjui L. Kirkiliui nuosirdžiai dėkojame už naujas uniformas krepšininkams. Taip pat dėkojame visiems, kurie vietoje gėlių A. Karpinei skyrė aukas "Vyčio" krepšinio sekcijai.

Krepšininkų pobūvis įvyks kovo 27 d. "Lions Legion" patalpose prie Bloor ir Dovercourt. Pelnas skiriamas išvykai į pasaulio sporto žaidynes Australijoje. A.S.

LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

MOKA:

6 1/4% už 90 dienų term. indėl.
6 1/4% už 6 mėn. term. indėlius
7 1/2% už 1 m. term. indėlius
7 3/4% už 2 m. term. indėlius
7 3/4% už 3 m. term. indėlius
8 % už GIC 1 m. garantuoti investavimo pažymėjimai
7 3/4% už pensijų planą (variable rate)
8 1/4% už 1 m. term. pensijų planą
7 3/4% už pensijų fondą — RRIF (variable rate)
6 1/4% už specialią taup. s-tą
6 % už taupymo s-tas
5 1/4-6% kasd. palūkanų sąskaita
5 1/4% už čekių s-tas (dep.)

I MA:

už asmenines paskolas nuo 11 %
už nekilnojamo turto paskolas (mortgages):
su nekeičiamu nuosimčiu
1 metų 9 1/4%
2 metų 10 %
3 metų 10 1/4%
(fixed rate)
su keičiamu nuosimčiu
1, 2 ar 3 metų 9 1/4%
(variable rate)
Asmenines paskolas duodame iki \$65,000 ir mortgicijus iki 75% įkainoto turto.
Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antrieji mortgicijai.

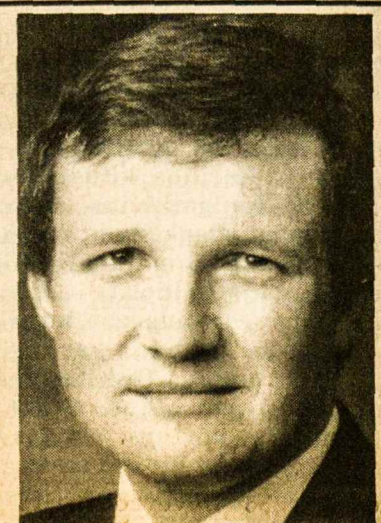
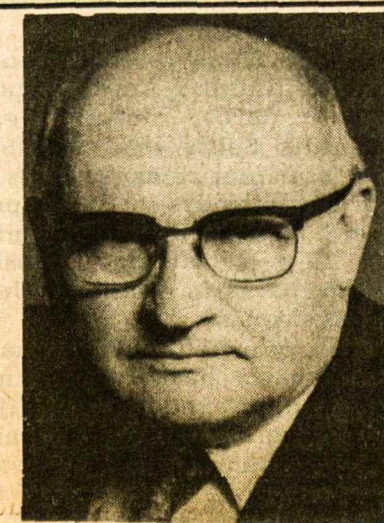
AKTYVAI virš 58 milijonų dolerių

Visų narių gyvybė apdrausta santaupų dydyje, bet ne daugiau \$2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$15,000. Nemo-kamas čekių ir sąskaitų patarnavimas. Gaunama pinigines perlaidos, kelionės čekiai (American Express).

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais — nuo 10 val. ryto iki 3 val. po pietų; ketvirtadieniais ir penktadieniais — nuo 10 val. ryto iki 8 val. vakaro; šeštadieniais — nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų (liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta)

BŪSTINĖ: Lietuvių Namai — 1573 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 1A6

Telefonai: 532-8723 ir 532-1149

ALFONSAS GARBENS, sn. (tėvas), ALFONSAS GARBENS, jn. (sūnus), sueina į vieną įstaigą. Po 35 metų veiklos ir toliau ji tarnaus tautiečiams Toronte nekilnojamo turto reikaluose. Lietuviams nuolaida namo pardavimo atveju.

A. W. GARBENS REAL ESTATE INC.
121 Willowdale Ave., Suite 106, Willowdale, Ont. M2N 4Y3.

Telefonai: 225-5699 arba 489-1543

Namų įkainojimo skyrius

HURONIA PROPERTIES APPRAISALS LIMITED
25 Pineneedle Dr. P.O. 174, Aurora, Ontario L4G 3H3

Telefonas (Toronto linija) 773-6480

ALFONSAS W. GARBENS, jn., B. Econ. CRA, SRA, kvalifikuotas įkainotojas nuosavybių — mortgicijų, palikimų, investicijų, (V. Day Capital Gains) ir patarėjas kituose nekilnojamo turto reikaluose.

RE/MAX

renown realty ltd., realtor
an independent member broker

daiva t. dalinda, B.A.
associate broker

4887 dundas st. west
lillington, ontario M9A 1B2
res: 767-0999

232-2322

1. BLOOR WEST VILLAGE — gražiai išremontuotas keturių miegamųjų namas. Kaina — \$269,900.
2. BLOOR WEST VILLAGE — erdvas keturių miegamųjų namas su privačiu įvažiavimu. Kaina — \$245,000.
3. ETOBICOKE — vienaaukštis dviejų miegamųjų, išremontuotas. Kaina — \$149,900.

NEMOKAMAS NAMO ĮKAINOJIMAS

Vaidotas (Vay) Jonynas

Telefonas (416) 864-2734

pataria ir padeda investacijose nuo aukso iki valstybinių lakštų. Jo atstovaujama firma aptarnauja investuotojus nuo 1923 metų.

MOSS, LAWSON & CO. LIMITED

48 Yonge St., Toronto, Ont. M5E 1G7

AUTOMOTIVE FIBER

AUTOBODY AND COLLISION REPAIRS

Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas ir dažymas: sąžiningas darbas, pigios kainos.

Savininkas — RIČARDAS KYBARTAS,
22 BELVIA ROAD,
Etobicoke, Ont. M8W 3R3 Telefonas 252-8863

P. ir T. SERVICE CENTRE GARAŽAS
2537 Wharton Glen Ave., Mississauga, L4X 2A8,
telefonas 279-4371

Važiuoti į vakarus Dundas St. W. nuo 427 kelio 1 mylia, sukti kairėn prie pirmųjų šviesų (į pietus) Wharton Way.

Sąžiningai atliekame visus automobilių mechaniskus pataisymus.
Savininkas J. Tamošiūnas

S. Poderienė savo vyro a.a. Kazimiero Poderio atminimui paaukojo Tautos fondui \$100.

Pagerbdami a.a. Teodorą Falkauską, Leopoldas ir Antanina Plūrai paaukojo "Tėviškės žiburiams" \$50.

A. a. Angelės Šmigelskienės atminimui E. ir G. Kuchalskiai paaukojo "Moters" žurnalui \$25.

A. a. Alfonso Šilinskio atminimui vietoje gėlių Zina ir Kostas Beržanskiai paaukojo "Tėviškės žiburiams" \$20.

A. a. Jurgio Baužos ir jo dukros a.a. Nijolės atminimui, p. p. Kalvaičiai Floridoje, reikšdami užuojautą giminiams bei artimiesiems, paaukojo "Tėviškės žiburiams" \$40.

A. a. Valei Valiūnienei mirus, užjausdami Vilę Duobaitienę ir jos šeimą, Tusė ir Zigmas Zaleskiai paaukojo "Tėviškės žiburiams" \$25; Monika Povilaitienė — \$10.

KLB Toronto apylinkės valdyba vasario 24 d. susirinko pirmajam posėdžiui Toronto Lietuvių namuose. Šiame posėdyje pasiskirstė pareigos: pirm. L. Radzevičius, vicepirm. kun. A. Simanavičius, OFM, vicepirm. R. Strimaitis, ižd. V. Bačėnas, sekr. K. P. Budrevičius; nariai: kultūriniam visuom. reikalams — V. Kulnys, spaudos bei informacijos reikalams — K. Raudys, Karavano — R. Jasienė, buvęs pirmininkas — A. Valčiūnas. Sekantis naujos valdybos posėdis — kovo 10 d., 7.30 v.v., Priskėlimo parapijos patalpose.

Vasario 16 gimnazijai paaukojo: \$500 — dr. M. Ramūnienė iš Otavos, \$100 — Pr. Kazikonis, \$50 — V. Daugėlavienė, \$20 — J. ir Z. Didžbaliai iš Toronto. Dėkojama už aukas ir laukiamieji daugiausia: Aukas galima siųsti KLB ižd. J. Krištolaičiui adresu: Box 446 Waterdown, Ont., L0R 2H0, čekį rašant Lithuanian Canadian Community arba švietimo komisijos nariui L. Tamošauskui adresu: 236 Dovercourt Rd., Toronto, Ont. M6J 3E1, čekį rašant Vasario 16 gimnazijai. Galima aukoti ir per gimnazijos sąskaitas Toronto lietuvių bankeliuose. Paaukoję \$15 ir daugiau gauna kvitus tinkamus atskaityti nuo pajamų mokesčių.

KLB švietimo komisija Witold (Vytautas) Laugalis, įšventintas kunigu Tautinės lenkų katalikų bendrijos 1986. VI. 15. Scrantone, JAV-se, kurį laiką darbavosi to bendrijos lenkų parapijoje Toronte. Pastaruoju metu jis perkeltas panašiom pareigom į Winnipegą. Tautinė lenkų katalikų bendrija yra atskilusi nuo Romos 1897 m., nepripažįsta Šv. Tėvo primato bei autoriteto. Populiariai minėtos Bendrijos nariai vadinami "nezaležnikais". JAV-se ir lietuviai buvo įsteigę "Neprigulmingą lietuvių tautinę bažnyčią" arba "Lietuvių tautišką Bažnyčią Amerikoje". Kurį laiką ji veikliai reiškėsi, bet ilgainiui sunyko ir mažai kas beliko.

Raudonosios armijos choras, kuris koncertavo Toronte š. m. vasario 23 ir 24 dienomis, susilaukė protesto demonstracijų. Per abu vakarus susirinko tūkstantinė minia su organizacijų vėliavomis, plakatais, primenančiais grobuoniškus sovietinės armijos nusikaltimus Afganistane, Baltijos kraštuose ir kitur. Kai kurie demonstracijų dalyviai, susitelkę koncertų salėje (Massey Hall), kilnojo savo vėliavėles, plakatus, šaukė įvairius šūkius, sutelktinai plojo delnais. Buvo ir tokių, kurie atsinešė žiurkes ir paleido salėje koncerto metu. Demonstracijos rodė televizija ir plačiai aprašė spaudoje, išskyrus "The Globe and Mail".

Radio ir televizijos mokykla (School of Radio a. Television Arts), veikianti Ryersono politechnikos institute, yra gavusi \$125,000 stipendijoms studentų, kurie ruošiasi daugiakultūrei veiklai bei darbuojasi tautinėje savo bendruomenėje. Stipendijas bus skiriamos reguliaraus kurso studentams ir taip pat vasarinių seminarų dalyviams. Informacijų teirautis pas Jean Burrows (416) 979-5032.

Estijos nepriklausomybės paskelbimo sukaktis Toronte buvo paminėta gausios estų kolonijos. Vasario 20 d. Estų namuose buvo surengtas priėmimas kitataučiams svečiams, o vasario 22 d. platus minėjimas Toronto universiteto Convocation salėje. Estijos nepriklausomybės paskelbimo diena yra vasario 24. Estijos šventėje Toronte lietuviams atstovavo KLB pirm. adv. A. Pacevičius, St. Jokubaitis, J. ir E. Čuplinskai.

Trimėnesinis laikraštis "The Truth", leidžiamas draugijos "American Freedom Company", spausdina daug medžiagos apie tautų kovas prieš komunizmą. 1987 m. žiemos numeryje išspausdintas ilgas aprašymas apie baltiečių demonstracijas Vienoje Helsinkio akto peržiūros konferencijos proga. Ir tekste, ir nuotraukose minimi daugiausia latviai ir estai. Sekančiame puslapyje įdėta nuotrauka, kurioje matyti demonstrantai Vienoje su plakatu, reikalaujančiu laisvės Estijai, Latvijai ir Lietuvai. Tame pačiame puslapyje įdėtas straipsnis apie ekonominę Latvijos būklę sovietinėje santvarkoje. Minėto laikraščio 24 psl. įdėtos dvi a.a. Elenos Juciūtės nuotraukos, jos biografinės žinios ir ištrauka iš vėlionės knygos "Pėdos mirties zonoje". Iš laikraščio metrikos matyti, kad nuolatinių bendradarbių tarpe yra latvis Osvalds Akmentins. Adresas: "The Truth", Box 100, Danbury, N.H. 03230, USA. Numerio kaina — \$2.00.

"The Toronto Sun" 1987. II. 14 išspausdino porą laiškų, pasisakančių prieš raudonarmiečių choro gastroles Kanadoje. Viena jų St. Praskapas rašo: "Rendez-vous 87" organizatoriai padarė kvailystę pakviesdami Afganistano žudikus — Raudonosios armijos chorą dainuoti Kanadoje. Tai primena žudikų kvietimą dalyvauti jų aukų laidotuose". Kitame laiške Randy White rašo: "Raudonosios armijos choras gastroliuoja Kanadoje už mokesčių mokėtojų du milijonus dolerių? Tai tokios sankcijos, kurias vyriausybė įvedė sovietams 1979 m. už Afganistano užpuolimą. Ar ta pati vyriausybė pakviesių P. Afrikos karuomenės chorą koncertuoti Kanadoje? Labai abejoju".

"Speakup" mėnraščio 1987 m. sausio mėnesio laidoje išspausdino straipsnį, paimtą iš Australijos "The Sun", kuriame pasakojami pergyvenimai Angelės Tamošiūnienės, aštuonerius metus kentėjusios Sibire. Ji buvo deportuota 1948 m., grįžo Lietuvon su savo vyru 1956 m. Mirus vyrui 1959 m., ji, po ilgų prašymų, gavo leidimą išvykti Australijon pas savo sūnų Joną. Dabar ji esanti 91 metų amžiaus. Australijos laikraščio korespondentė ji pareiškė: "Rusijos žmonės nėra blogi, bet jos valdžia — labai bloga. Aš jau prisivalgiau komunistų duonos. Geriau mirti negu valgyti jų duoną".

Italų komunistas...

(Atkelta iš 1-mo psl.)

pridėjo, iš teksto neaišku. Pasikalbėjime su Kathpress atstovu svečias iš Vilniaus pažymėjo, kad Lietuvoje plečiasi "vartotojiškoji" moralė, "praktiškasis materializmas". Drauge su per mažu kunigų skaičiumi tai sudaro svarbiausius Lietuvos Katalikų Bendrijos rūpesčius.

Dienraštis "Salzburger Nachrichten" vilniečio kunigo viešnagė trumpai aprašė. Pažymėjo, kad jis su pasididžaviu kalbėjo apie pilnas šventoves sekmadieniais. Šv. Rapolo šventovėje Vilniuje kiekvieną sekmadienį aukojamos penkerios Mišios: po vienerias lotyniškai ir lenkiškai, likusios lietuviškai. Laikraštis pridėjo savo pastabą, kad toks didelis lankomumas negali stebinti, nes Stalino laikais Vilniuje uždarytos ar kitiems tikslams panaudotos 23 šventovės. Aplamai, svečias, pasak to paties laikraščio, turėjęs būti labai atšargus savo pareiškimuose ir tai esą sietina su katalikų veikėjo Algirdo Patacko suėmimu.

Lmb.

Toronto Maironio mokyklos mokiniai, Kalėdų eglutės renginyje vaidinę rašytojos BIRUTĖS PŪKELEVIČIŪTĖS "Daržovių gegužinę". Tame vaidinime dalyvavo daug mokinių

Nuotr. R. Pranaičio

Žuviena gali prailginti gyvenimą

Žuviena yra pilna proteinų, vitaminų, mineralų ir turi mažai cholesterolio. Žuvienos alyva (riebalai) turi specialių savybių, kurios pasirodė labai pajėgios (powerful) širdies saugotojos. Tyrinėtojai ir gydytojai primygtinai ragina atsiskaityti gyvulinės mėsos ir valgyti lašišą, sardines ir kitokią žuvieną.

Pavojus gauti širdies priepuolį žymiai sumažėja tik du kartus per savaitę valgant žuvieną. Kodėl taip atsitinka? Todėl, kad žuvienos nepersotintuose riebaluose esančios Omega-3 alyvų rūgštys pakeičia kraujo cheminę sudėtį ir pašalina širdžiai pavojų. Žuvienos riebalai (alyva) taip pat gali apsaugoti ar pagydyti nuo visos eilės ligų, įskaitant migreną ir reumatinį artritą. Iliojaus universiteto chemikas William Lands sako: "Moksliniu požiūriu vertinant, žuvų alyvos gydymoji galia yra tiesiog jaudinanti".

Oregono sveikatos mokslų universiteto profesorius dr. William Connor surinko grupę žmonių, turinčių hiperlipidemiją (aukštą kraujo riebalų koncentraciją) ir davė jiems (maitinimo) po svara lašišenos porą dieną. Netrukus visų cholesterolio, trigliceridų ir lipoproteinų koncentracija praskydo. "Juo didesnė buvo juose kraujo riebalų koncentracija, juo dramatiškesnis buvo pagerėjimas", — teigia dr. Connor.

Kodėl žuvienos valgytojai ilgiau gyvena už gyvulinės valgytojus?

Per eilę metų arterijose nusėda ir prie sienelių prilimpa dumblo pavidalo tirštumas, susidedantis iš cholesterolio ir kitų kraujo riebalų. Tokių aplinkybių vystymosi raidoje at-

siranda arteriosklerozė, kuri yra priežastis 50% visų mirčių Amerikoje.

Arterijai siaurėjant, riebalų "kamštis" gali ją visai užkimšti ir sustabdyti kraujo tekėjimą. Pasekmė — širdies priepuolis. Žuvų alyvos gali apsaugoti nuo to štai kodėl: mašina cholesterolį; neutralizuoja pavojinguosius lipoproteinus, kurie lipdo cholesterolį prie arterijų sienelių; mažina trigliceridus (kita kraujo riebalų rūšis), kurie širdžiai taip pat pavojingi; veikia ląsteles, gaminančias cholesterolį, ir panaikina jų sutirštėjimo bei lipumo savybę; stangriasias raudonųjų kraujo rutuliukų ląsteles padaro "lankstesnes", tuo palengvindamos jų tekėjimą kraujo indais.

Kiek žuvienos valgyti? Žuvieną vietoj gyvulinės reikėtų valgyti kelis kartus per savaitę. Amerikiečiai vidutiniškai žuvį valgo tik vieną kartą. Minėtas Iliojaus universiteto chemikas mokslininkas pataria valgyti du ar tris kartus per savaitę. Mitybos žinovai pataria žuvį garinti (steam), kepti (baking), krosnyje ar ant viršelio kepti grilling). (Iš "Pensininko" 1986 m. gruodžio nr. pagal "Parade" magazine).

Sudaręs kitą žmonių grupę, turinčią aukštą koncentraciją cholesterolio ir gliceridų, dr. Connor tikrino skirtumą tarp nepriesotintų (polyunsaturated) augalinių riebalų ir žuvų alyvos. Pastaroji buvo nuo dviejų iki penkių kartų veiksmingesnė, sumažinusi cholesterolį ir trigliceridus net 45%. "Žuviena yra gyduolė visam kūnui" — sako Albany medicinos kolegijos prof. dr. Joel Kremer.

Kokią ir kiek žuvienos valgyti?

Visokia žuviena: gėlo ir sūraus vandens, riebi ir liesa, šviežia ir šaldyta turi gydomųjų savybių. Tačiau žuvis, pagamamos šaltųjų žemės sričių jūrose, kaip lašišos, makrelių, tuna, sardinės, turi daugiau nuostabiųjų (gydomųjų) Omega-3 riebalinių rūgščių. Net krabai, mažieji jūrų vėžiukai, didieji vėžiai ir kiti jūrų vėžliniai gyvuliai turi didelį kiekį gydomųjų Omega-3 riebalinių rūgščių, o cholesterolio — mažiau negu vienas kiaušinis.

Tyrinėtojai nepataria varuoti sveikatos maisto parduotuvėse (Health Food stores) gaunamų žuvies taukų. Dr. Connor pabrėžia: "kad tik tie žmonės yra jų reikalingi, kuriems gydytojas prirašo".

Kiek žuvienos valgyti?

Žuvieną vietoj gyvulinės reikėtų valgyti kelis kartus per savaitę. Amerikiečiai vidutiniškai žuvį valgo tik vieną kartą. Minėtas Iliojaus universiteto chemikas mokslininkas pataria valgyti du ar tris kartus per savaitę.

Mitybos žinovai pataria žuvį garinti (steam), kepti (baking), krosnyje ar ant viršelio kepti grilling).

(Iš "Pensininko" 1986 m. gruodžio nr. pagal "Parade" magazine).

A+ JUOZUI PUTRIMUI

Lietuvoje mirus,

jo dukterį MAGELIONĄ LAURINAVIČIENĘ nuoširdžiai užjaučiame —

KLB Wasagos-Staynerio apylinkės nariai ir Kanados lietuvių fondo igaliotinis

Visuotinis "Romuva Inc." narių susirinkimas

įvyks kovo 15 d., 2 valandą po pietų, Toronto Lietuvių namuose, trečiame aukšte, Gedimino menėje.

1987 metų EKSKURSIJOS Į VILNIŲ IR KITUS EUROPOS MIESTUS

1. Balandžio 20 — 29 3. Birželio 25 — liepos 14 5. Rugsėjo 2 — 16 2. Gegužės 13 — 27 4. Rugsėjo 17 — 28 6. Spalio 5 — 16

Grupės: gegužės 13, birželio 25 ir rugsėjo 2 lydėsiai aš pats. Norintiems nupirkti automobilį arba ir kitus reikmenis. Sudaromi iškvietai ir vizos pavieniui važiuojantiems ilgesniam laikui.

Kelionės dokumentai sutvarkomi pavieniams ir grupėms į visus pasaulio kraštus. Dėl smulkesnių žinių skambinti arba rašyti žemiau nurodytu adresu.

V. BAČĖNAS All Seasons Travel, B.D.

1573 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 1A6 Registration No. 0009239

Visais kelionių reikalais kreiptis: V. BAČĖNAS tel. 533-3531

nuo pirmadienio iki penktadienio 3 v.p.p.-7 v.v. tel. 245-9990 nuo pirmadienio iki šeštadienio nuo 10 v.r. iki 2 v.p.p.

Advokatė

JOANA E. KURAS, LL.B. atidarė savo raštinę

3425 Dundas St. W., Suite 200 prie Windermere Ave., Toronto, Ontario M6S 2S4 Telefonas (416) 763-3362

Advokatas

ALGIS S. PACEVIČIUS, B.Sc., LL.B.

2 Jane St., Suite 500 Telefonai: Bloor ir Jane gatvių kampas (staigos (416) 762-7393 Toronto, Ontario M6S 4W3 namų 233-0303

Advokatas

PETRAS K. ŠIMONĖLIS, B.A. M.L.S. LL.B.

3425 Dundas St. W., Suite 201 Telefonai: prie Windermere Ave. (staigos (416) 763-4319 Toronto, Ontario M6S 2S4 namų 621-2136

TOTAL TRADES RENOVATING

151 Carlingview Dr., Unit 5, Rexdale, Ontario

- atlieku visus elektrinius darbus — namų, istaigų, imonių
- parduodu ir įrengiu namų šildymo ir vėsinimo sistemas
- įrengiu aliumininius gaminius — lauko sienas, langus, duris, veidrodžius
- atlieku pagrindinius namų remontus — prausyklų, rūšių, padidinu namus, verandas
- uždengiu naujus stogus, išlieju (važiavimus (driveways))

Bob (Gintas) Artickonis 674-1068

KINGSWAY NATIONAL REAL ESTATE LTD., REALTOR, 1614 Bloor St. West, Toronto, M6P 1A7 (Arti Toronto Lietuvių namų)

PERKANT — PARDUODANT NAMĄ AR KOKIĄ NEKILNOJAMĄ NUOSAVYBĘ, VISADA JUMS SAŽININGAI IR DRAUGIŠKAI PATARNAUS

STASYS JOKUBAITIS.

30 metų patirtis vakarų Torontoe ir High Parko rajonuose.

KINGSWAY NATIONAL Tel. 535-2331 arba 537-2869

DRAUDA

"ALL THE CHOICE IN THE WORLD"

MASKELL INSURANCE BROKERS LTD. (Savininkas Balys Maskeliūnas)

Tel. 251-4864, 251-4025, 251-4824 • Namų: 277-0814

2405 Lakeshore Boulevard West, Suite 403

Toronto, Ontario M8V 1C6

VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA • 20 METŲ PATIRTIS

• ĮVAIRIŲ DRAUDOS BENDROVIŲ ATSTOVYBĖ •

RE/MAX west realty inc., realtor an independent member broker

Juozas (Joseph) Norkus namų pirkimo ir pardavimo atstovas

patarnauja lietuvių kalba

Nemokamas namų įvertinimas

Lietuvių pensininkų namuose "Vilnius" I-me aukšte.

1700 bloor street west toronto, ontario M6P 4C3 769-1616

DRESHER INSURANCE & REAL ESTATE BROKERS

233-3334 — 231-2661 — 231-6226

3830 B Bloor Street West Islington, Ontario M9B 1K8

Lietuvių kalba patarnauja — V. DREŠERIS, A. MIKŠIENĖ ir RIMA (Petkutė) DREŠERIENĖ

Darbo valandos: 9 v.r. — 7 v.v., šeštadieniais — 10 v.r. — 2 v.p.p. Narys "Better Business" biuro

Patarnavimas — greitas ir tikslus!

V. Dauginis — telefonai (416) 533-1121 (416) 822-8480 Lilija Pacevičienė — tel. (416) 846-7301, namų (519) 853-3652

* GAISRO * AUTOMOBILIŲ * ATSAKOMYBĖS * * GYVYBĖS * KOMERCINĖ *

DRAUDA — INSURANCE

Walter V. Dauginis Insurance Broker Limited, 1613 Bloor St. West, Toronto, Ont., M6P 1A6 (416) 533-1121

Paskaitų serija "Krikščionybė Lietuvoje"

Pirmoji paskaita istoriko
dr. Algirdo Budreckio:
"Senovės lietuvių tikėjimas
ir jų priešinimasis krikščionybei"

**kovo 8, sekmadienį, 2.30 valandą po pietų,
Toronto Lietuvių namų Mindaugo salėje**

Antroji paskaita istorikės **dr. Rasos Mažeikaitės:**
"Dramatiški krikščionybės keliai į Lietuvą"

**kovo 15, sekmadienį, 2.30 valandą po pietų,
Toronto Lietuvių namų Mindaugo salėje**

Visus kviečiame dalyvauti!

Lietuvos krikščionybės sukakties komiteto Kanadoje
paskaitų komisija

TORONTO

Anapilio žinios

— Gavėnios rekolekcijos — kovo 19–22 d.d. Vedėjas — kun. V. Pikturna iš JAV. Rekolekcijos prasidės kovo 19, ketvirtadienį, 11 v.r. Mišiomis, konferencija-pamokslu ir Kryžiaus keliais, 7 v.v. — Mišios ir pamokslas; penktadienį, 11 v.r. — Mišios, pamokslas ir Kryžiaus keliai; šeštadienį, 11 v.r. — Mišios, pamokslas ir Kryžiaus keliai, 5.30 v.p.p. — Mišios ir pamokslas; sekmadienį — reguliaria tvarka. Autobusas rekolekcijų dienomis vež maldininkus Anapilį ketvirtadienio, penktadienio ir šeštadienio rytais iš Islingtono požeminio stoties 10.30 v.r.

— Popietė religinei Lietuvos šalpai — kovo 22, sekmadienį, parapijos rekolekcijų užbaigimo programa. Meninė programą atliks pianistas Vyta. Pacevičius ir poetė A. Totoraitienė.

— Jaunų talentų popietė Anapilio salėje — kovo 8, sekmadienį, 12.30 v.p.p.

— Klebonas kun. J. Staškus kovo 4 d. išvyksta į Kanados vakarus vesti rekolekcijų. Aplankys Winnipegą, Edmontoną ir Kalgarį. Grįš į savo parapiją kovo 16 d.

— Kovo 1, sekmadienį, pamaldos talkino prel. J. Tadaraukas ir sakė pamokslus.

— Parapijos salėje sekmadienio galima gauti pietus po 10 ir 11 v.r. pamaldų. Maistą gamina J. Bubulienė. Autobusas iš Anapilio sekmadienio išvyks 12.45 v.p.p.

— Tikinčiosios Lietuvos diena paminėta vasario 22. Religinei Lietuvos šalpai surinkta \$4,505.00.

— Lietuvių kultūros muziejui archyvuui paaukoto: \$100 — A. Draugelis, P. St. Jucevičiai; a. a. kun. St. Kulbio paminklui \$20 — V. J. Ruslail; kapinėms \$100 — P. St. Jucevičiai; religinei šalpai: \$300 — J. Prišas, \$100 — J. S. Andriulius, K. Lukošius, A. J. Pliopliai, E. J. Jūzėnienė; \$50 — K. Otto, J. Staškevičius, J. O. Ažubailai, V. V. Valiuliai, P. E. Ališauskai; Motinos Teresės labdarai: \$50 — A. Jagėla; \$30 — A. Vaišvilienė.

— Mišios kovo 8, sekmadienį, 9.30 — už a. a. Vincą Jasinevičių, 11 v.r. — už a. a. Elzbieta Bražukienę.

— Rožinio maldos Lietuvos kankinių šventovėje — kovo 8, sekmadienį, po 9.30 v.r. Mišių, apie 10.30. Melsimės už Lietuvos jaunimą ir už jos kalinius.

Išganytojo parapijos žinios

— Ryšium su religiniu seminaru parapijos patalpose kovo 7-8 d.d. pamaldos bus laikomos sekmadienį, kovo 8, abiejų parapijų (anglų ir lietuvių) 10.30 v.r. Pamokslą pasakys kun. Robert Binhammer, liuteronų St. Philip, Islington, Ont., parapijos klebonas.

— Kovo 1 d. pamaldose buvo prisimintas Vilijus Žalkauskas, miręs 1987 m. vasario 20 d. Čikagoje, 91 m. amžiaus.

Lietuvių namų žinios

— Tradicinis Užgavėnių karnavalas praėjo sėkmingai. Jaunimo popietė sutraukė daug svečių, ypač jaunų šeimų, atėjusių pasižiūrėti savo prieauglių, o kaukių vakaras — daug jaunimo. Vien tik programos atlikėjų buvo per 200. Aprangų ir kaukių premijų skirstymo komisijoj dalyvavo Kanados parlamento narys — Andrew Witter ir Ontario ministras Tony Ruprecht.

MIKOLAINIS VALTERIS atlieka stalius, plytelių dėjimo, vonių, tualetų ir prausyklių įrengimo darbus už prieinamą kainą. Skambinti tel. 769-5024, Toronto.

FOTOGRAFAS

Darau nuotraukas vestuvių ir kitom progom. Skambinkite — JAUNIS BAKEVIČIUS telefonu 766-1498 Toronto.

LIETUVIŠKA

gėlių krautuvė
savininkė V. ŠIMKEVIČIENĖ.
MENISKAJ PARUŠKAI gėles ir jas pristato vestuvėms, ligoniams, laidotuviams, (vairiems parengimams. Skambinti tel. 767-9372.

Istorijos doktorantė **RASA MAŽEIKAITĖ**, studijuojanti Lietuvos istoriją, skaitys paskaitą tema "Dramatiški krikščionybės keliai į Lietuvą" 1987 m. kovo 15, sekmadienį, 2.30 v.p.p., Toronto Lietuvių namų Mindaugo salėje. Ji Lietuvos istorijos klausimais yra parašiusi straipsnius istorijos žurnaluose. Yra pakviesta skaityti paskaitą Romoje, istorikų simpoziume, apie didžiojo Lietuvos kunigaikščio Algirdo santykius su krikščionimis 1987 m. birželio 24-26 d.d. Paskaitą rengia Lietuvos krikščionybės sukakties komiteto paskaitų komisija

Prisikėlimo parapijos žinios

— Šis penktadienis — mėnesio pirmasis. Ligoniai ir seneliai lankomi namuose ir prieglaudose iš anksto susitarus. Penktadienį, 7 v.v., šventoji valanda ir Mišios. Prieš Mišias klausoma išpažinčių. Šis šeštadienis — mėnesio pirmasis. Mišios ir Rožinio maldos — 11 v.r.; pensininkų namuose "Vilnius" Mišios — 5 v.p.p.

— Tikinčiosios Lietuvos dieną pamokslus per visas Mišias sakė kun. A. Saulaitis, S.J. Aukos religinei šalpai renkamos ir per visą kovo mėn. Aukų vokeliai — šventovės priangyje.

— Su Pelenų diena prasideda Gavėnia. Šventovės priangyje yra knygelių anglų kalba Gavėnios apmąstymams kiekvienai dienai.

— Mokesčių pakvitavimai gauti po Mišių salėje.

— Parapijai aukoto: \$100 — V. Paliūnas, M. Vaškevičienė, V. Zakas, S. L. Liūmos, I. V. Biskiai, K. Lembergas, H. G. Chvedukai, V. J. Skrebutėnai; \$50 — R. J. Punkriai, V. P. Melnykai; vskupų fondui: \$200 — KLK moterų dr-jos parapijos sk., \$100 — Br. Galinienė; pranciškonų klirikių fondui: \$200 — KLK moterų Prisikėlimo p. sk., \$100 — M. Vaškevičienė; stovyklavietei: \$100 — M. Vaškevičienė, \$50 — KLK moterų dr-jos Prisikėlimo p. sk.; vargonams: \$500 — KLK moterų dr-jos Prisikėlimo p. sk., \$100 — V. Sinkevičius; religinei šalpai: \$250 — V. Sinkevičius, \$100 — M. Vaškevičienė.

— Mišios kovo 8, sekmadienį, 8.30 v.r. — už a. a. gen. Stasį Raškį, 9.20 v.r. — už a. a. Petrą Žalnieraitienę, 10.15 v.r. — už a. a. Emiliją Jarašūnienę, už a. a. Oną ir Kazimierą Sandrus, 11.30 v.r. — už parapiją, 7 v.v. — už Geležinių ir Marcinėnų šeimų mirusius.

Reikalingi pagalbos pajamų mokesčių srityje gali kreiptis į vietinę mokesčių įstaigą (416) 973-0813. Ši įstaiga parūpina savanorius, padedančius užpildyti mokesčių blankus. Taip pat ji paruošia savanorius, sutinkančius pagelbėti naujiems ateiviams, invalidams, pensininkams ir nepasiturintiems asmenim. Kreiptis minėtu telefonu.

SHANNON FLORIST LTD.

gėlių krautuvė
Savininkė **LINDA MacDONALD**
357 Jane Street, Toronto, Ontario
M5S 3Z3. Tel. 766-2367

REIKALINGA PRIEŽIŪRA trims broliukams — 5 mėnesių, 5 metų ir 8 metų nuo pirmadienio iki penktadienio 7 v.r. — 5.30 v.v. Burnhamthorpe ir Dixie rajone Mississauga. Sinteresuoti prašome skambinti tel. 625-8964 Mississauga.

JAUNŲ TALENTŲ POPJETE

**kovo 8,
sekmadienį, 12.30 v.p.p.
Anapilio salėje**

Programoje — per 20 įvairių meno šakų talentų. Įėjimas — laisva auka.

Rengia ir visus dalyvauti kviečia —

Lietuvos kankinių parapijos tarybos kultūrinė sekcija

Kviečiame visus — jaunus ir senus atsilankyti čikagiško Pedagoginio lituanistikos instituto etnografinio ansamblio spektaklyje —

"Rugiapjūtės pabaigtuvių šventėje"

kovo 28, šeštadienį, 7 v.v., Toronto Lietuvių namuose.

Po programos — vyno ir sūrio vaišės, susipažinimas su jaunaisiais programos atlikėjais. Bilietai platinami sekmadieniais po Mišių parapijose ir Lietuvių namuose. Kaina: \$8.00 — suaugusiems, \$7.00 — pensininkams ir studentams, \$5.00 — vaikams.

Rengia Kanados lietuvių komitetas VI-ajam PLJ kongresui remti.

Organizuojama lietuvių jaunimo slidinėjimo išvyka

autobusu į Mount St. Louis

Moonstone Ski Resort

kovo 7, šeštadienį.

Išvykstama nuo

Toronto Lietuvių namų

7 valandą ryto.

Kaina — 28.00

Registruotis pas Joną Ažubalį tel. 766-7040 arba pas L. Garbaliuską tel. 277-3351.

Išvyką rengia Toronto lietuvių namų jaunimo ir vyrų būreliai

TORONTO LIETUVIŲ NAMAMS reikalingas vedėjas-a (manager).

Metinis atlyginimas. Skambinti dienos metu:

A. Jankaitienė tel. 762-9183 arba tel. 762-3838

ir J. V. Šimkus tel. 965-2885

Toronto lietuvių kredito kooperatyvui "Parama"

reikalinga tarnautoja arba tarnautojas.

Pirmenybė turintiems patyrimo banke ar buhalterijos darbe, kalbantiems lietuviškai ir angliškai. Kreiptis į vedėją tel. 532-1149 arba 532-8723.

SMITH CORONA NAUJAUSIOS ELEKTRONINĖS RAŠOMOSIOS MAŠINĖLĖS

Nerasite niekur mašinėlės
su tokia nauja klaidų
ištaisymo sistema.
Tai mašinėlė su smegenimis.
Visose "Smith-Corona" mašinėlėse
rasite daug naujųjų.

Štai viena jų:

- 50.000 elektroninis žodynas
- Automatinis klaidų ištaisymas
- Trigubo dydžio raidynas
- Veikia ir su baterijos jėga
- Ir daug kitų

SPECIALI NUOLAIDA
MOKINIAMS IR
PERKANTIEMS
KAIP DOVANA
BAIGIANTIEMS
MOKSLUS.

Prieš perkdami kitur, palyginkite kainas. Rašyti ar skambinti bet kada:
TAURAS PARCEL SERVICE — St. PRAKAPAS,
Oficialus "Smith-Corona" atstovas
Tel. 1 (416) 233-4486
49 Norseman St., Toronto, Ont. M8Z 2P7.

PARDUODAMAS Bayview ir Hwy 7 labai didelis liuksusinis 5 metų senumo namas. 3559 kv pėdos, 5 miegamieji, 3 prausyklos, biblioteka, šeimos kambarys ir daug kitų patogumų. Kaina — \$387,000. Skambinkite: Birutė Spudis, RE/MAX Homecentre Inc., tel. 535-2500 arba 445-9469.

EUROPEAN CATERING

Gaminamas maistas visom progom, parūpinama salė, muzika, gėlės, sutvarkomi gėrimų (baro) reikalai. Skambinti bet kuriuo laiku: Antanas Gataveckas tel. (416) 239-4496 Toronto.

MONTREAL

Kun. A. Saulaitis, lietuvių jėzuitų provincionalas ir centrinio Lietuvos krikšto sukakties komiteto religinės programos narys, atskridęs iš Čikagos vasario 13 d., sekančią dieną susitiko su liutuanistinės mokyklos vaikučiais, o vakare laikė Mišias ir skaitė paskaitą Šv. Kazimiero šventovėje. Palygino lietuvių nuotaikas trijų paskutinių Lietuvos krikšto sukakties metų: 500 metų — vysk. Valančiaus laikais, 550 metų — Lietuvos nepriklausomybės laikais ir 600 metų dabartiniais laikais.

Jis taip pat dalyvavo Vasario 16 šventėje, atlaikė Mišias ir pasakė šventei pritaiktą pamokslą.

Mirė parapijos geradariai. 1986 m. spalio 18 d. mirė Juozas Paznokaitis, 93 m. amžiaus, ilgus metus dirbęs Šv. Kazimiero šventovėje kaip sargas, zakristininkas ir rengėjas. Po 5 mėnesių mirė ir jo žmona Jieva Kurmanskytė, 95 m. amžiaus, su kuria Juozas buvo išgyvenęs 72 metus pavyzdingo santuokoje. Jieva priklausė Šv. Onos draugijai ir per 50 metų dirbo kaip nepavaduojama įvairių parapijos renginių šeimininkė. Liūdi dėl jos mirties Šv. Kazimiero parapijiečiai, sūnus Juozas, duklė Ona Uždavinienė, 5 vaikaičiai ir 4 vaikaičiai. Palaidota vasario 8 d. K.S.S.

Savaitraštis "Hebdo vedettes" sausio 17-23 d. visą puslapį paskyrė gražuolių nuotraukoms. Tarp dešimties gražiausių Kvebeko moterų įrinkuota ir lietuvaite Sophie Stanke-Stankevičiūtė.

Prancūzijos laikraštis "L'Express" 1987. I. 23 laidoje išspausdino straipsnį apie tremtinius kuriame pasišaipė ir iš lietuvių dailininko K. Žoromskio, grįžusio į sovietų okupuotą Lietuvą. Rašo: "Prajuokino žinia: 1986 m. rugpjūčio 26 d. TASSO agentūra pranešė, kad lietuvių kilmės amerikiečių dailininkas Kazomeras Žoromskis (Kazimieras Žoromskis, Red.), 'garsus Vakaruose', apsisprendė vieno apsilankymo metu gimtojoje savo šalyje negrįžti į JAV-bes ir prašyti sovietinės pilietybės. Tai amerikietis, kuris, 'pasirinko laisvę' Sov. Sąjungoje. Argi nejuokinga?" Kor.

KLB Montrealio apylinkės valdyba vasario 19 d. seselių namuose sukvietė lietuviškų organizacijų atstovus pasitarti aktualiais reikalais. Susidomėjimas buvo gana didelis.

Skautininkės, vasario 17 d. susirinkusios Algio ir Inos namuose, vienerių metų terminui savo atstove išrinko psk. Audrą Žurkevičiūtę.

Sesė M. Margarita ruošia vaikučius pirmajai Komunijai, kuri numatyta gegužės 10 d. Sinteresuosieji kreipiasi tel. 766-9397.

Montrealio lietuvių žvejočių medžiotojų klubo "Nida" metinis susirinkimas — kovo 17 d., 12 v. AV parapijos salėje. Nariai ir svečiai kviečiami dalyvauti. Po susirinkimo visiems dalyviams ruošia mos vaišės.

A. a. Jieva Paznokaitienė-Kurmanskytė, 95 m. amžiaus, mirė vasario 15 d. Palaidota iš Šv. Kazimiero šventovės vasario 18 d. Notre Dame des Neiges kapinėse. Liūdi di du sūnus, dvylika vaikučių, aštuoni provaikaičiai, kiti gimnės ir artimieji.

A. a. Uršulė (Taylor) Teresevičienė-Lubinskaitė, 93 m. amžiaus, mirė vasario 19 d. Palaidota iš Šv. Kazimiero šventovės vasario 23 d. Notre Dame des Neiges kapinėse. Liko dvi dukros, sūnus, aštuoni vaikaičiai, keturi provaikaičiai ir kiti gimnės bei artimieji. B.S.

PADĖKA

Aukščiausiojo valia man buvo leista užbaigti 85 metus.

Tąja proga turėjau didelį malonumą praleisti popietę jūsų miely bičiulių ir giminių tarpe.

Nuosirdžiai dėkoju tos popietės rengėjams, mieloms poniosms ir puikiams vaišės, už labai vertingą dovaną bei gėles, už humoro, perptas progines kalbas, gimnėnais atvykusiems iš tolimų vietovių ir jums visiems už dalyvavimą.

Išskirtina mano padėka p. Magdalenai Pakulienai už gražų adresą, p. Joanai Kęsgailienei ir dr. Petriui Lukoševičiui, gūviai šią popietę tvarkiusiems.

Šios vienintelės savo gyvenimo dienos, nepamiršiu iki iškeliavimo anapus.

Dėkingas Jūsų —

Jonas Adomaitis

**1987 m. kovo 15, sekmadienį, 12 val.,
Aušros Vartų parapijos
salėje įvyks**

**Susipažinimas su kantata
ir premijų įteikimas autoriams**

1. Savo naujausia

kūrinį "Kryžių ir rūpintojėlių Lietuva"

skaitys poetas H. Nagys

2. Muzikas A. Stankevičius pagros ir paaškins
kantatos ištraukas

Veiks švediškas bufetas, baras, loterija.

Pelnas — kantatos atlikimui.

Kviečiami visi susipažinti

su kantata. Auka — \$5.00.

Lietuvos
krikščionybės
sukakties
komitetas
Montrealyje

Greitas ir tikslus patarnavimas

Tel. Bus.: 722-3545 **PETRAS ADAMONIS**
Res.: 256-5355 C.I.B.
GAISRAS - AUTOMOBILIAI - ATSAKOMYBĖ - GYVYBĖ
ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.
3907A Rosemont Blvd., Montreal, Que. H1X 1L7

LITAS MONTREALIO LIETUVIŲ KREDITO UNIJA

1475 DeSeve St., Montreal, Que. H4E 2A8
Tel. 766-5827; 766-5830

Skyriai: 3907A Rosemont Blvd. ir Šv. Kazimiero parapija

VISI BANKINIAI PATARNAVIMAI

AKTYVAS — virš \$19,000,000; REZERVAS — VIRŠ \$600,000.

MOKA UŽ:

Certifikatus	7 3/4%	Taupymo — special.	5 1/2%
Term. indėlius:		Taupymo — su gyv. dr.	5 1/4%
1 metų	7 1/2%	Taupymo — kasdieninės	4 3/4%
180 d. - 364 d.	7 %	Einamosios sąsk.	4 1/2%
120 d. - 179 d.	6 3/4%	Pensijų — RRSP — term.	8 1/4%
30 d. - 119 d.	6 1/2%	Pensijų — RRSP — taup.	6 %

IMA UŽ:

Nekiln. turto nuo 9 1/2%, asmeninės — nuo 10 1/2%

Informacija apie naujausias palūkanas "Lite"

KASOS VALANDOS

	1475 De Seve	Rosemont	Šv. Kazimiero
Pirm. antr. treč.	9.00 — 3.00		
Ketvirtadieniais	12.00 — 8.00	4.00 — 8.00	
Sekmdieniais	10.00 — 6.00	2.00 — 6.00	
Penktadieniais	10.30 — 12.30		10.30 — 12.30